

„Mein Deutsch - mein Spaß“

PROGRAM NAUCZANIA JĘZYKA NIEMIECKIEGO
DLA KLAS 4 – 6 SZKOŁY PODSTAWOWEJ
NAUCZANEGO JAKO JĘZYK MNIEJSZOŚCI NARODOWEJ

Autor

mgr Joanna Kmiecik

SPIS TREŚCI

I. Ogólne informacje o programie	3
I.1. Metryczka programu	3
I.2. Wstęp	3
I.3. Koncepcja programu w odniesieniu do założeń dydaktycznych i wychowawczych	4
I.4. Warunki realizacji programu	5
II. Cele kształcenia i wychowania	6
II.1. Szczegółowe cele nauczania języka mniejszości narodowej	7
II.1.1. W zakresie świadomości własnego dziedzictwa narodowego lub etnicznego	7
II.1.2. W zakresie odbioru wypowiedzi i wykorzystania zawartych w nich informacji	7
II.1.3. W zakresie tworzenia wypowiedzi	8
II.1.4. W zakresie analizy i interpretacji tekstów kultury	8
III. Treści nauczania	9
III.1. Szczegółowe treści nauczania w klasie czwartej	9
III.2. Szczegółowe treści nauczania w klasie piątej	12
III.3. Szczegółowe treści nauczania w klasie szóstej	15
IV. Procedury osiągnięcia celów	18
IV.1. Metody pracy	18
IV.2. Opis ćwiczeń stosowanych podczas lekcji	21
IV.3. Formy pracy	22
V. Propozycje metod i kryteriów oceniania poziomu umiejętności ucznia	23
V.1. Metody sprawdzania umiejętności uczniów	23
V. 2. Propozycje kryteriów oceniania uczniów	24
V. 2. 1. Poziom konieczny	24
V. 2. 2. Poziom podstawowy	25
V. 2. 3. Poziom rozszerzający	26
V. 2. 4. Poziom dopełniający	27
V. 2. 5. Poziom wykraczający	28
VI. Opis założonych osiągnięć ucznia	29
VII. Wykaz podręczników, literatury i materiałów dydaktycznych przydatnych przy realizacji programu	30
LITERATURA	31
ANEKS	32-53

I. OGÓLNE INFORMACJE O PROGRAMIE

I. 1. Metryczka programu

Tytuł: Program nauczania języka niemieckiego dla klas 4-6 szkoły podstawowej nauczanego jako język mniejszości narodowej „Mein Deutsch - mein Spaß”.

Autor: Joanna Kmiecik, magister pedagogiki, magister germanistyki – nauczyciel dyplomowany z 25-letnim stażem pracy, w tym 12-letnim doświadczeniem jako nauczyciel języka niemieckiego. Obecnie nauczycielka języka niemieckiego w Publicznej Szkole Podstawowej Nr 1 w Strzelcach Opolskich. Uczestnik szkoleń metodycznych w kraju i za granicą.

Adresat: Uczniowie klas 4 – 6 uczący się języka niemieckiego jako języka mniejszości narodowej, rodzice tych uczniów oraz nauczyciele pracujący w szkołach podstawowych i nauczający języka niemieckiego jako języka mniejszości narodowej.

I. 2. Wstęp

Prezentowany program nauczania adresowany jest do uczniów szkoły podstawowej uczących się języka niemieckiego jako języka mniejszości narodowej.

Z moich wieloletnich obserwacji i doświadczenia w pracy na stanowisku nauczycielki języka niemieckiego wynika, że większość uczniów szkół podstawowych po raz pierwszy spotyka się z językiem niemieckim rozpoczynając naukę w klasie pierwszej, bądź pierwszy kontakt miało z tym językiem podczas zajęć w przedszkolu, gdzie prowadzone były zajęcia w wymiarze czterech godzin tygodniowo jako zajęcia języka mniejszości narodowej lub w mniejszym wymiarze godzin, jako dodatkowe zajęcia języka niemieckiego jako obcego. Uczniowie ci mają sporadyczny kontakt z „żywym” językiem niemieckim w środowisku rodzinnym, a główną możliwością poznania języka niemieckiego, utrwalania nowych struktur językowych oraz poszerzania wiedzy kulturoznawczej na temat krajów niemieckojęzycznych i regionu, jest kontakt z tym językiem podczas lekcji szkolnych. Dla tych uczniów opracowany został program nauczania umożliwiający zastosowanie elementów metodyki nauczania języków obcych, opartej na najnowszych teoriach glottodydaktyki, zawierający zarazem elementy wiedzy o kulturze, historii, tradycji i literaturze niemieckiej oraz elementy nauki o języku. Jest on dostosowany do zmian w zakresie ustawodawstwa dotyczącego systemu oświaty w naszym kraju – Ustawa o Systemie Oświaty z dn. 7 września 1991 (Dz. U. z 2004, Nr 256, poz. 2572) z późniejszymi zmianami, Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z dn. 15 stycznia 2009, Nr 4 poz.17) – zawiera cele i treści nauczania zgodnie z obowiązującą Nową Podstawą Programową.

Podstawową trudność w opracowaniu niniejszego programu stanowi pogodzenie potrzeby uczniów do poznawania języka niemieckiego ze względu na ich niski poziom umiejętności wyjściowych, z założeniami Nowej Podstawy Programowej, której głównym celem jest nauka nie samego języka, ale nauka o języku, literaturze i kulturze danej mniejszości narodowej.

Do realizacji programu proponuję wykorzystanie dostępnych na rynku wydawniczym podręczników do nauczania języka niemieckiego w szkole

podstawowej, a zwłaszcza podręcznika „ich und du” wydanego przez Wydawnictwo Szkolne PWN oraz tekstów zawartych w innych materiałach dydaktycznych, które zostały przedstawione w aneksie. Lista pozostałych materiałów została zamieszczona w wykazie podręczników, literatury i materiałów dydaktycznych przydatnych przy realizacji programu.

Nauczyciel może dowolnie modyfikować materiał nauczania w zależności od posiadanych materiałów dydaktycznych dostosowując go do możliwości swoich uczniów.

I.3. Koncepcja programu w odniesieniu do założeń dydaktycznych i wychowawczych

Program ten jest przeznaczony dla uczniów starszych klas szkoły podstawowej. Jest to okres stopniowego usamodzielniania i uniezależniania się dziecka w sferze intelektualnej, emocjonalnej i społecznej. Idzie to w parze ze wzmożonym rozwojem umysłowym, który umożliwia lepsze rozwiązywanie problemów, dokonywanie uogólnień i zastępowanie pojęć potocznych naukowymi, co zapewnia lepszą orientację w otaczającej rzeczywistości. Niezmiernie ważna jest w tym momencie postawa dorosłych w zakresie umiejętnego motywowania do nauki, tak, by nie ograniczać naturalnej, rozwojowej potrzeby zdobywania wiedzy oraz dostarczanie dziecku różnorodnych okazji do rozwoju zdolności intelektualnych, budzących zainteresowanie i ciekawość. Dla procesów motywacyjnych istotne znaczenie ma właściwe motywowanie do pracy, pozbawione nadmiernej krytyki, która może przynieść zniechęcenie i negatywny efekt.

U uczniów w wieku 10-13 lat zachodzą poważne zmiany w zakresie rozwoju społecznego, nadal są blisko związani z rodzicami, których autorytet ciągle jest dominujący, ale wzrasta potrzeba przynależności do grupy rówieśniczej. Dziecko zaczyna dostosowywać swoje dążenia i zachowania do wymagań grupy, która tworzy własne normy – nie zawsze też akceptowane przez dorosłych.

Są to przesłanki do stosowania zróżnicowanych metod i form pracy polegających na współpracy, np.: w grupie lub w parze, dzięki którym proces uczenia się pozbawiony jest monotonii, a większa samodzielność ucznia sprzyja stosowaniu metod wymagających umiejętności planowania tego procesu przez samego uczącego się.

Współczesna glottodydaktyka opiera się na podejściu pragmatyczno – funkcjonalnym, które polega na rozwijaniu kompetencji komunikacyjnej w kontekście socjokulturowym (por. Neuner Gerhard: 1993, s. 122-124). Związane jest to z rozwojem kognitywnego ujęcia czynności ludzkich. Zwolennicy tego podejścia zakładają, że człowiek jest samodzielnym podmiotem zajmującym wobec otoczenia postawę aktywną (por. Tomaszewski 1984, Materska, Tyszka 1992). Człowiek przystosowuje się do świata poprzez obserwację swojego otoczenia, planowanie, przewidywanie i wyciąganie wniosków. Uczeń zatem jest aktywnym podmiotem współuczestniczącym w procesie nauczania – uczenia się. Nauczyciel wpływa na rozwój osobowości ucznia przez wzajemne interakcje, a procesy nauczania i wychowania są ze sobą wzajemnie powiązane i nieodłączne (por. Przetacznik-Gierowska, Włodarski 1994).

Nauczanie języka powinno przebiegać w drodze samodzielnego i twórczego myślenia poprzez udział w stworzonych przez nauczyciela sytuacjach wynikających z celów nauczania oraz treści tematycznych.

Na przełomie lat siedemdziesiątych i osiemdziesiątych dwudziestego wieku w Europie w nauczaniu języka obcego została rozwinięta i spopularyzowana teoria komunikacyjna (Komorowska 1988, Stawa 1991) oraz podejście humanistyczne.

W myśl założeń wymienionych teorii glottodydaktycznych przyswojenie przez uczniów języka jest rezultatem komunikowania się związanego z opartą na interakcji działalnością w grupie społecznej. Poziom umiejętności językowych zależy od indywidualnej aktywności uczącego się podmiotu oraz jego osobistych możliwości intelektualnych. W takim ujęciu zmieniają się pozycje nauczyciela i ucznia w procesie nauczania – uczenia się języka.

Założenia teoretyczne niniejszego programu oparte są zatem na nowoczesnym ujęciu teorii glottodydaktycznych: przesłankach pedagogiki komunikacyjnej, teorii holistycznej i autonomicznej koncepcji człowieka, w których centralne miejsce w procesie dydaktycznym zajmuje uczeń, a zadaniem nauczyciela jest umiejętnie pokierowanie tym procesem (Woźniewicz 1987). Program ten opisuje cele nauczania i wychowania także w odniesieniu nauczania języka niemieckiego w kontekście regionalnym i kulturowym jako języka mniejszości narodowej. Uwzględnia różnorodne style i strategie uczenia się, przedstawia różnorodne metody i techniki służące efektywnemu uczeniu się i rozwojowi motywacji ucznia.

Układ treści zakłada skorelowanie kształcenia literackiego i kulturowego z językowym. Nauka o języku ściśle powiązana jest z tekstami literackimi i kulturowymi, które stają się przyczynkiem do ćwiczeń językowych, poszerzania słownictwa, kształcenia sprawności komunikacyjnych, argumentowania i wyrażania własnych opinii.

Program uwzględnia również treści geograficzne i historyczne dostarczając podstawowej wiedzy na temat krajów niemieckojęzycznych w kontekście kultury europejskiej.

Spiralny układ treści sprzyja powstawaniu trwałych nawyków językowych oraz wieloaspektowemu poznaniu rzeczywistości językowej.

Starannie przemyślano dobór lektur, który nauczyciel może modyfikować w zależności od indywidualnych możliwości grupy uczniów, omawianie tekstów wsparte jest wykorzystaniem projekcji filmów i prezentacjami multimedialnymi, co ma na zadaniu nie tylko uatrakcyjnić przekaz, ale również ułatwienie odbioru ze względu na zróżnicowane umiejętności w zakresie opanowania języka. Teksty kultury powiązane są w dużej mierze treścią z kalendarzem świąt oraz tradycjami regionalnymi, sięgnięto także do niemieckiej literatury dziecięcej i młodzieżowej.

Nauczyciel pełnić ma rolę przewodnika, organizatora zajęć umożliwiającego uczniowi osiągnięcie realizacji zamierzonych celów. Wymaga to odpowiednio przemyślenia i przygotowania każdej jednostki lekcyjnej, aby proces nauczania dostosować odpowiednio do potrzeb danego zespołu klasowego.

I. 4. Warunki realizacji programu

Czas realizacji programu

Program nauczania języka mniejszości narodowej przewiduje nauczanie tego przedmiotu zgodnie z obowiązującym Rozporządzeniem MEN z dnia 14 listopada 2007r. (z późniejszymi zmianami) w sprawie warunków i sposobu wykonywania przez przedszkola, szkoły i placówki publiczne zadań umożliwiających podtrzymywanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i językowej uczniów należących do mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym (Dz. U. Nr 214, poz. 1579) w wymiarze 290 godzin przewidzianych do realizacji w drugim etapie edukacyjnym.

Liczebność grupy

Zgodnie z obowiązującymi przepisami nauczanie języka mniejszości narodowej może się odbywać w danej klasie jeśli minimalna liczba uczestników wynosi 7 uczniów. Optymalna liczba uczestników grupy to ilość uczniów nie przekraczająca 15.

Wyposażenie pracowni

Pełna i optymalna realizacja programu zakłada odpowiednie wyposażenie pracowni. Najbardziej podstawową pomocą techniczną powinien być magnetofon lub odtwarzacz CD, może być przydatny także odtwarzacz DVD lub wideo oraz dostęp do pracowni komputerowej. W dużym stopniu przydatne będą słowniki, ilustracje, mapy, gry językowe itp. Od nauczyciela wymaga się kreatywności. W zależności od celów lekcji, grupy uczniów – ich możliwości intelektualnych i percepcyjnych - nauczyciel opracowuje i wykonuje potrzebne pomoce.

II. CELE KSZTAŁCENIA I WYCHOWANIA

Zgodnie z nową Podstawą Programową Kształcenia Ogólnego Dla Szkół Podstawowych z dnia 23 grudnia 2008 - załącznik nr 2 – celem kształcenia ogólnego w szkole podstawowej jest:

- przyswojenie przez uczniów podstawowego zasobu wiadomości na temat faktów, zasad, teorii i praktyki, dotyczących przede wszystkim tematów i zjawisk bliskich doświadczeniom uczniów;
- zdobycie przez uczniów umiejętności wykorzystywania posiadanych wiadomości podczas wykonywania zadań i rozwiązywania problemów;
- kształtowanie u uczniów postaw warunkujących sprawne i odpowiedzialne funkcjonowanie we współczesnym świecie.

Do najważniejszych umiejętności zdobywanych przez ucznia w trakcie kształcenia ogólnego w szkole podstawowej należą między innymi:

- czytanie – rozumiane zarówno jako prosta czynność, jako umiejętność rozumienia, wykorzystywania i przetwarzania tekstów w zakresie umożliwiającym zdobywanie wiedzy, rozwój emocjonalny, intelektualny i moralny oraz uczestnictwo w życiu społeczeństwa;
- umiejętność komunikowania się w języku ojczystym i w języku obcym, zarówno w mowie, jak i w piśmie;
- umiejętność posługiwania się nowoczesnymi technologiami informacyjno – komunikacyjnymi, w tym także dla wyszukiwania i korzystania z informacji;
- umiejętność uczenia się jako sposób zaspokajania naturalnej ciekawości świata, odkrywania swoich zainteresowań i przygotowania do dalszej edukacji;
- umiejętność pracy zespołowej.

W zakresie postaw, w procesie kształcenia ogólnego szkoła powinna kształtować postawy sprzyjające dalszemu rozwojowi indywidualnemu i społecznemu ucznia, są to:

- cechy społecznie pożądane takie, jak: uczciwość, wiarygodność, odpowiedzialność, wytrwałość, poczucie własnej wartości, szacunek dla innych ludzi, kreatywność, przedsiębiorczość, kultura osobista;
- gotowość do uczestnictwa w kulturze, podejmowania inicjatyw oraz do pracy zespołowej;

- postawa poszanowania tradycji i kultury własnego narodu oraz poszanowania dla innych kultur i tradycji.

II. 1. Szczegółowe cele nauczania języka mniejszości narodowej

Po ukończeniu klasy szóstej uczeń powinien:

II.1.1. W zakresie świadomości własnego dziedzictwa narodowego lub etnicznego:

- znać utwory literackie i inne teksty kultury ważne dla poczucia tożsamości narodowej lub etnicznej;
- znać podstawy kultury i historii narodowej lub etnicznej (bohaterowie, wydarzenia, symbole, legendy).

II.1.2. W zakresie odbioru wypowiedzi i wykorzystania zawartych w nich informacji:

- czytać teksty ze zrozumieniem ich treści oraz intencji nadawcy;
- identyfikować nadawcę i adresata wypowiedzi;
- charakteryzować nadawcę wypowiedzi;
- nazywać swoje reakcje czytelnicze (np. wrażenia, emocje);
- identyfikować wypowiedź jako tekst literacki, reklamowy, informacyjny;
- rozpoznawać i rozumieć formy gatunkowe – instrukcję (w tym przepis), zaproszenie, życzenia i gratulacje, zawiadomienie i ogłoszenie;
- określać temat, główną myśl i przesłanie tekstu;
- dostrzegać i uwzględniać relacje między częściami składowymi wypowiedzi (tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie, akapity);
- formułować wnioski wynikające z przesłanek zawartych w tekście;
- rozpoznawać w wypowiedzi prawdę lub fałsz;
- wyszukiwać w tekście informacje wyrażone wprost i pośrednio;
- odróżniać zawarte w tekście informacje ważne od drugorzędnych;
- rozumieć dosłowne i przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi;
- korzystać z informacji zawartych w encyklopediach i słownikach;
- rozpoznawać podstawowe funkcje składniowe wyrazów użytych w zdaniu;
- rozpoznawać w tekście zdania pojedyncze nierozwinięte i rozwinięte, zdania pojedyncze i złożone (współrzędnie i podrzędnie), równoważniki zdań;
- rozpoznawać podstawowe części mowy (rzeczownik, czasownik, przymiotnik, przysłówki, liczebnik, zaimek, przyimek, spójnik) i wskazywać różnice między nimi;
- poprawnie akcentować wyrazy oraz poprawnie intonować zdania;
- rozpoznawać przypadki gramatyczne (oddziela temat fleksyjny i końcówkę fleksyjną), osoby i czasy gramatyczne, a także rozumieć funkcje rodzajów gramatycznych;
- rozpoznawać znaczenie niewerbalnych środków komunikowania się: gestu, wyrazu twarzy, mimiki, postawy ciała;
- dostrzegać specyfikę przekazów audiowizualnych (filmów, programów informacyjnych, programów rozrywkowych), potrafić nazwać ich tworzywo (ruchome obrazy, warstwa dźwiękowa).

II.1.3. W zakresie tworzenia wypowiedzi:

- tworzyć spójne teksty (monologowe i dialogowe) na tematy poruszane na zajęciach, związane z otaczającą rzeczywistością i poznanymi tekstami kultury;
- dostosować sposób wyrażania się do oficjalnej i nieoficjalnej sytuacji komunikacyjnej;
- formułować pytania do tekstu;
- świadomie posługiwać się językiem oraz (w wypowiedzi ustnej) mimiką, gestykulacją, postawą ciała;
- tworzyć wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych – list prywatny, proste sprawozdanie (np. z wycieczki, z wydarzeń sportowych), dialog, opowiadanie z dialogiem (twórcze i odtwórcze), pamiętnik i dziennik (pisane z perspektywy bohatera literackiego lub własnej), opis postaci, przedmiotu, krajobrazu, opis dzieła plastycznego (pejzażu), ogłoszenie, zaproszenie, prosta notatka;
- stosować odpowiednią kompozycję i układ graficzny zgodny z wymogami danej formy pisemnej (w tym wydziela akapity);
- wykonywać działania na tekście i zapisać ich rezultaty: plan odtwórczy (ramowy i szczegółowy);
- operować słownictwem z kręgów tematycznych – dom i rodzina, szkoła i nauka, środowisko przyrodnicze i społeczne;
- rozróżniać i poprawnie zapisać zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące;
- przekształcać zdania złożone w pojedyncze i odwrotnie;
- przekształcać zdania w równoważniki zdań i odwrotnie;
- stosować poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennych;
- pisać poprawnie pod względem ortograficznym;
- poprawnie używać znaków interpunkcyjnych: kropki, przecinka, średnika, znaku zapytania, cudzysłowu, dwukropka, nawiasu, znaku wykrzyknika;
- uczestnicząc w dyskusji, słuchać z uwagą wypowiedzi innych, prezentować własne zdanie, bronić go, przyjmować poglądy innych lub polemizować z nimi;
- czytać głośno, wyraziście, przekazując intencję tekstu, akcentując właściwe wyrazy, wprowadzając pauzę, stosując odpowiednią intonację;
- recytować teksty poetyckie oraz fragmenty prozy, podejmując próbę głosowej ich interpretacji.

II.1.4. W zakresie analizy i interpretacji tekstów kultury:

- dostrzegać swoistość tworzywa literatury, teatru, filmu;
- rozpoznawać funkcję tekstu kultury (informacyjną, artystyczną);
- odróżniać fikcję artystyczną od rzeczywistości;
- odróżniać realizm od fantastyki, stosować wymienione pojęcia;
- odbierać teksty kultury na poziomie dosłownym i przenośnym;
- rozpoznawać, np. opowiadanie, powieść, baśń, legendę, mit, bajkę, fraszkę, wiersz, przysłowie, komiks oraz inne gatunki literackie charakterystyczne dla kultury mniejszości narodowej lub etnicznej;
- oceniać działania bohaterów;
- stosować ze zrozumieniem pojęcia: epika, liryka, nadawca, odbiorca, autor, narrator, podmiot liryczny, adresat, bohater, świat przedstawiony, wątek, fabuła, akcja, punkt kulminacyjny;
- konfrontować sytuację bohaterów z własnymi doświadczeniami;
- samodzielnie formułować morał baśni i bajki;

- rozpoznawać w tekście literackim: porównanie, przenośnię, epitet, wyraz dźwiękonaśladowczy i potrafi wyjaśnić ich rolę;
- stosować pojęcia – wers, strofa, rym, rytm, refren, wiersz rymowany i nierymowany;
- rozpoznawać główne przesłanie i elementy składające się na widowisko teatralne – gra aktorska, reżyseria, dekoracja, charakteryzacja, kostiumy, rekwizyty;
- rozpoznawać główne przesłanie i elementy składające się na dzieło filmowe i telewizyjne – scenariusz, reżyseria, ujęcie, gra aktorska;
- odczytywać wartości i ich przeciwieństwa wpisane w teksty kultury (np. przyjaźń – wrogość, miłość – nienawiść, prawda – kłamstwo, wierność – zdrada).

III. TREŚCI NAUCZANIA

Treści nauczania mają układ spiralny. W klasie czwartej w centrum znajdują się zagadnienia dotyczące najbliższego otoczenia ucznia – szkoła, rodzina, środowisko rodzinne, krąg przyjaciół i zainteresowania, w klasie piątej poszerzone zostają tematy dotyczące szkoły oraz środowiska rodzinnego dotyczące tematyki zdrowia, obowiązków i miejsca zamieszkania, a w klasie szóstej tematyka dotyczy podróży, spędzania czasu wolnego, wakacji i ferii zimowych. W każdej klasie omawiane są święta i tradycje świąteczne w kontekście kulturowym regionu oraz krajów z niemieckojęzycznych, wielokrotnie wsparte tekstami lirycznymi i epickimi zaczerpniętymi z autentycznych źródeł literackich.

III.1. Szczegółowe treści nauczania w odniesieniu do celów zawartych w NPP proponowane do realizacji w klasie czwartej

Hasło tematyczne	Cele lekcji wynikające z NPP	Mat. Leksykalny i gramat.
1	3	4
Die DACH – Länder.	U. stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennych U. pisze poprawnie pod względem ortograficznym U. zna podstawy kultury, symbole krajów niemieckojęzycznych	Odmiana czasowników regularnych w czasie teraźniejszym. kommen aus. Kraje niemieckojęzyczne – ich położenie, stolice, rzeki, góry, miasta, itp.
Meine Schule	U. rozróżnia i poprawnie zapisuje zdania pytające i oznajmujące. U. operuje słownictwem z kręgu tematycznego szkoła U. dostosowuje sposób wyrażania się do oficjalnej i nieoficjalnej sytuacji komunikacyjnej U. rozpoznaje podstawowe części mowy – przymiotniki U. świadomie posługuje się językiem oraz mimiką, gestykulacją, postawą ciała U. tworzy wypowiedź pisemną- list prywatny U. rozpoznaje funkcję tekstu kultury (artystyczną) U. poprawnie akcentuje wyrazy i intonuje zdania	Wie heißt du? Wo wohnst du? Wie alt bist du? Ich heiße ..., itd. Nazwy dni tygodnia, zaimek wann, czasownik haben w liczbie poj. Wie findest du Mathe? – Poszerzenie słownictwa o wyrazy określające – przymiotniki: blöd, furchtbar, langweilig, klassae, toll. Zwroty: Wie findest du? In den Zirkus, in den Zoo, ins Kino itp. Zwroty: ich weiß es nicht, ich verstehe nicht, wiederholen Sie bitte, Entschuldigung, darf ich das Fenster aufmachen?

Die Freizeit.	<p>U. stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmienne</p> <p>U. czyta tekst ze zrozumieniem ich treści oraz intencji nadawcy</p> <p>U. wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost i pośrednio.</p> <p>U. odróżnia zawarte w tekście informacje ważne od drugorzędnych</p> <p>U. czyta głośno, wyraziście, przekazując intencję tekstu, akcentując właściwe wyrazy, stosując pauzę i odpowiednią intonację</p> <p>U. tworzy wypowiedzi pisemne – prosta notatka o sobie.</p>	<p>Nazwy przedmiotów szkolnych, art. spożywczych, gier i zabaw.</p> <p>Was spielst du? Odmiana czasowników regularnych w czasie teraźniejszym</p>
Unsere Tiere	<p>U. operuje słownictwem dotyczącym środowiska przyrodniczego</p> <p>U. rozpoznaje osoby, a także rozumie funkcje rodzajów gramatycznych</p> <p>U. formułuje wnioski wynikające z przesłanek zawartych w tekście.</p> <p>U. uczeń tworzy wypowiedź pisemną w formie opisu</p> <p>U. rozpoznaje podstawowe części mowy.</p> <p>U. poprawnie formułuje i zapisuje zdania oznajmujące</p> <p>U. rozpoznaje osoby gramatyczne czasowników</p> <p>U. tworzy wypowiedzi pisemne – prosta notatka</p>	<p>Nazwy niektórych zwierząt domowych, kolory.</p> <p>Przeczenie kein, keine.</p> <p>Sie haben zwei Hamster</p> <p>przymiotniki opisujące zwierzęta, biernik z czasownikiem haben</p> <p>Redagowanie opisu psa na podstawie ilustracji i przeczytanego tekstu</p> <p>Wyrażenie niezbędne do opisu zwierzęcia</p> <p>zastosowanie czasowników regularnych w zdaniach oznajmujących</p> <p>Odmiana czasownika sein</p> <p>Redagowanie notatki – „Mein Haustier”</p>
Meine Freunde	<p>U. uczeń tworzy wypowiedź pisemną w formie opisu</p> <p>U. rozpoznaje przypadki i rozumie funkcje rodzajów gramatycznych</p> <p>U. rozpoznaje podstawowe części mowy</p> <p>U. operuje słownictwem z zakresu tematu środowisko przyrodnicze i społeczne</p> <p>U. wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost i pośrednio</p> <p>U. świadomie posługuje się językiem oraz mimiką, gestykulacją, postawą ciała</p> <p>U. poprawnie akcentuje wyrazy i intonuje zdania</p> <p>U. czyta głośno, wyraziście, przekazując intencję tekstu, akcentując właściwe wyrazy, stosując pauzę i odpowiednią intonację</p>	<p>Odmiana czasownika haben i brauchen</p> <p>Redagowanie opisu osoby, słownictwo potrzebne do opisu osoby</p> <p>Zaimki dzierżawcze, zaimki osobowe</p> <p>Przeczenie kein, keine, keinen – ich habe keinen Freund. Użycie przeczenia w bierniku</p> <p>Nazwy zwierząt, przyborów szkolnych i inne znane rzeczowniki, biernik rzeczowników</p> <p>Hast du ... ? Brauchst du ...? Ćwiczenia w mówieniu, przeczenie kein w bierniku</p> <p>Zwroty: komm her! Pass auf! Vorsicht! So ein Pech! Es tut mir Leid.</p>
Mein Hobby	<p>U. operuje słownictwem z kręgów tematycznych rodzina i środowisko społeczne</p> <p>U. rozpoznaje podstawowe części mowy</p> <p>U. rozpoznaje osoby gramatyczne czasowników</p> <p>U. stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmienne</p> <p>U. operuje słownictwem z kręgów tematycznych rodzina i środowisko społeczne</p> <p>U. rozpoznaje zdania pojedyncze i złożone</p> <p>U. przekształca zdania pojedyncze w złożone i odwrotnie</p> <p>U. poprawnie używa znaków interpunkcyjnych</p> <p>U. poprawnie formułuje i zapisuje zdania oznajmujące</p> <p>U. określa temat, główna myśl i przesłanie</p>	<p>Zwrot: sich interessieren für</p> <p>Was ist dein Hobby?</p> <p>Wofür interessierst du dich? Odmiana czasownika zwrotnego i zaimka zwrotnego</p> <p>Bastelst du gern? Wanderst du gern?</p> <p>Zdanie pytające z inwersją: Wanderst du gern?</p> <p>Redagowanie zdań ze spójnikami: und i aber</p> <p>Ich bastle gern, aber ich reite nicht gern</p> <p>Kannst du reiten? Zdania z czasownikiem modalnym können</p> <p>Auf die Plätze! Viel Spaß! Ich kann nicht, ich will nicht, ich langweile mich</p>

	<p>tekstu.</p> <p>U. formułuje wnioski wynikające z przesłanek zawartych w tekście</p> <p>U. tworzy spójne teksty dialogowe na tematy poruszane na zajęciach</p> <p>U. czyta głośno, wyraziście, przekazując intencję tekstu, akcentując właściwe wyrazy, stosując pauzę i odpowiednią intonację</p> <p>U. formułuje pytania do tekstu</p>	
Meine Familie, Berufe und Hobbys.	<p>U. operuje słownictwem z kręgów tematycznych rodzina i środowisko społeczne</p> <p>U. rozpoznaje w wypowiedzi prawdę lub fałsz</p> <p>U. rozpoznaje podstawowe części mowy</p> <p>U. rozpoznaje osoby i rozumie funkcje rodzajów gramatycznych</p> <p>U. dostosowuje sposób wyrażania się do oficjalnej i nieoficjalnej sytuacji komunikacyjnej</p> <p>U. wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost i pośrednio</p> <p>U. odróżnia w tekście informacje ważne od drugorzędnych</p> <p>U. formułuje pytania do tekstu</p> <p>U. świadomie posługuje się językiem w wypowiedzi ustnej oraz mimiką, gestykulacją</p> <p>U. stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmienne</p> <p>U. tworzy spójne teksty na tematy poruszane na zajęciach</p> <p>U. tworzy spójne teksty dialogowe na tematy poruszane na zajęciach</p> <p>U. czyta głośno, wyraziście, przekazując intencję tekstu, akcentując właściwe wyrazy, stosując pauzę i odpowiednią intonację</p>	<p>Stopnie pokrewieństwa, zainteresowania, zaimek dzierżawczy w liczbie mnogiej, liczba mnoga rzeczownika</p> <p>Rozmowa o zainteresowaniach.</p> <p>Liczba mnoga rzeczowników i zaimek dzierżawczy w liczbie mnogiej</p> <p>Die Zahlen. Liczebniki w zakresie 100</p> <p>wie alt bist du? Wie alt ist er/sie?</p> <p>Wie alt ist dein Vater? Prawidłowe użycie liczebników.</p> <p>Was kostet? Wie viel kostet? Wie ist die Telefonnummer von?</p> <p>Pytanie o adres, nr telefonu, cenę</p> <p>Was willst du werden? Nazwy zawodów.</p> <p>Czasownik wollen, werden</p> <p>Redagowanie wypowiedzi na swój temat na podstawie tekstu z podręcznika</p> <p>Redagowanie dialogu na podany temat.</p>
Opracowanie tekstów literackich i lektur	<p>U. korzysta z informacji zawartych w encyklopediach i słownikach</p> <p>U. stosuje ze zrozumieniem pojęcie liryka</p> <p>U. poprawnie akcentuje wyrazy oraz poprawnie intonuje zdania</p> <p>U. rozróżnia dosłowne i przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi</p> <p>U. nazywa swoje reakcje czytelnicze</p> <p>U. odbiera teksty kultury na poziomie dosłownym i przenośnym</p> <p>U. wykonuje działania na tekście i zapisuje ich rezultaty – plan</p> <p>U. dostrzega swoistość tworzywa literatury</p> <p>U. dostrzega specyfikę przekazów audiowizualnych</p> <p>U. odróżnia fikcję artystyczną od rzeczywistości</p> <p>U. konfrontuje sytuację bohaterów z własnymi doświadczeniami</p> <p>U. samodzielnie formułuje morał baśni</p> <p>U. identyfikuje tekst jako tekst literacki</p> <p>U. recytuje teksty poetyckie podejmując próbę ich głosowej interpretacji</p> <p>U. świadomie posługuje się językiem oraz mimiką, gestykulacją, postawą ciała</p>	<p>Czytanie z objaśnieniem wiersza „Sommer” Ilse Kleberger. Praca ze słownikiem</p> <p>Janosch – jego twórczość, projekcja filmu „Tigerschweinchen” (*).</p> <p>Słownictwo związane z filmem – gatunki filmowe, słownictwo objaśniające treść filmu</p> <p>Słownictwo związane z filmem, oceną bohatera</p> <p>Słownictwo zawarte w streszczonym tekście</p>

	U. czyta głośno, wyraziście odpowiednio akcentując i intonując	
Święta i tradycje	U. zna podstawy kultury narodowej U. zna teksty kultury ważne dla poczucia tożsamości narodowej U. identyfikuje tekst jako tekst literacki U. poprawnie akcentuje wyrazy oraz poprawnie intonuje zdania U. recytuje teksty poetyckie podejmując próbę ich głosowej interpretacji U. stosuje pojęcie wers, strofa, rytm, rym U. świadomie postępuje się językiem oraz mimiką, gestykulacją, postawą ciała	„Advent”. Nauka piosenki – zwyczaje adwentowe „Lasst uns froh und munter sein” – nauka piosenki związanej z Dniem Św. Mikołaja Nauka recytacji wiersza „Unsere Weihnachtskrippe Nauka recytacji wiersza „Unterm Baum”.

III.2. Szczegółowe treści nauczania w odniesieniu do celów zawartych w NPP proponowane do realizacji w klasie piątej

Hasła tematyczne	Cele lekcji wynikające z NPP	Mat. Leksykalny i gramat.
1	3	4
Meine Ferien	U. operuje słownictwem z kręgów tematycznych: dom, rodzina, środowisko przyrodnicze i społeczne U. stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennych U. rozpoznaje czasy gramatyczne U. tworzy wypowiedzi pisemne w formie pamiętnika U. stosuje odpowiednia kompozycję i układ graficzny zgodny z wymogami formy U. dostosowuje sposób wyrażania się do oficjalnej i nieoficjalnej sytuacji komunikacyjnej.	Czasowniki: baden, spielen, fahren, besuchen i inne zawarte w tekście „Mein Ferien ABC” Wprowadzenie czasu Präteritum Czasowniki związane z wakacjami i czasem wolnym w formie Präteritum Redagowanie opowiadania o wakacjach.
Mein Alltag	U. dostosowuje sposób wyrażania się do oficjalnej i nieoficjalnej sytuacji komunikacyjnej U. stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennych U. operuje słownictwem z kręgów tematycznych dom, rodzina, szkoła, środowisko U. wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost i pośrednio U. świadomie postępuje się językiem U. rozpoznaje przypadki gramatyczne i formy rodzajów gramatycznych U. rozróżnia i poprawnie zapisuje zdania oznajmujące i pytające U. tworzy wypowiedzi pisemne w formie pamiętnika U. stosuje odpowiednia kompozycję i układ graficzny zgodny z wymogami formy U. tworzy spójne teksty dialogowe na tematy poruszane na zajęciach U. poprawnie akcentuje wyrazy i intonuje zdania U. czyta głośno, wyraziście, przekazując intencję tekstu, akcentując właściwe wyrazy, stosując pauzę i odpowiednią intonację	Wie Spät ist es? Es ist neun Uhr dreißig Es ist fünf nach drei Mój przebieg dnia. Czasowniki rozdzielnie złożone Czasowniki rozdzielnie złożone: aufstehen, sich anziehen, fernsehen, anrufen, einschlafen Okoliczniki czasu: am Montag, am Morgen, Schlafen gehen, auf eine Party gehen, mit dem Hund spazieren gehen, Bücher lesen, essen itp. Odmiana czasowników nieregularnych: lesen, essen, sehen Fahrplan und Kinoprogramm – czytamy ze zrozumieniem. Was ziehst du heute an? Nazwy części garderoby użyte w bierniku. Zdania pytające Mein Tagesablauf – kartka z pamiętnika Wann beginnt die Vorstellung? Gern geschehen, Wann treffen wir uns, Ich weiß es noch nicht, Das ist keine schlechte Idee

Freizeit	<p>U. operuje słownictwem z kręgów tematycznych rodzina i środowisko społeczne i przyrodnicze</p> <p>U. rozpoznaje osoby gramatyczne czasowników</p> <p>U. poprawnie zapisuje zdania oznajmujące i pytające</p> <p>U. pisze poprawnie pod względem ortograficznym</p> <p>U. świadomie posługuje się językiem oraz mimiką, gestykulacją, postawą ciała</p> <p>U. rozpoznaje podstawowe części mowy</p> <p>U. rozpoznaje osoby gramatyczne czasowników</p> <p>U. stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmienne</p> <p>U. tworzy wypowiedzi pisemne w formie prostego sprawozdania</p> <p>U. stosuje odpowiednią kompozycję i układ graficzny zgodny z wymogami danej formy pisemnej</p> <p>U. tworzy wypowiedzi pisemne w formie prostego opowiadania</p> <p>U. stosuje odpowiednią kompozycję i układ graficzny zgodny z wymogami danej formy pisemnej</p>	<p>Nazwy czynności wykonywane w czasie wolnym, pory roku</p> <p>Użycie zaimka bezosobowego man.</p> <p>Redagowanie zdań pytających i oznajmujących</p> <p>Was machen Sie? Użycie form grzecznościowych</p> <p>Zaimki dzierżawcze, nazwy zwierząt, zaimki osobowe</p> <p>Nazwy czynności wykonywanych w czasie wolnym w różnych porach roku</p> <p>tematycznych rodzina i środowisko</p> <p>Wohin möchtest du fahren? Czasownik modalny möchten w zdaniu.</p> <p>Im Winter fahre ich ins Gebirge. Użycie przymków miejsca w odpowiedzi na pytanie wohin</p> <p>In die Berge, ins Gebirge, ans Meer, an die Ostsee, zur Oma, aufs Land, nach Berlin, an einen See</p> <p>Redagowanie tekstu w czasie Präteritum – sprawozdanie z ferii świątecznych</p> <p>Zwroty typowe dla sprawozdania</p> <p>Redagowanie tekstu w formie krótkiego opowiadania w czasie Präteritum</p>
Gesund und krank	<p>U. dostrzega swoistość tworzywa filmu</p> <p>U. dostrzega specyfikę przekazów audiowizualnych</p> <p>U. rozpoznaje główne przesłanie i elementy składające się na dzieło filmowe: scenariusz,</p> <p>U. odbiera tekst kultury na poziomie dosłownym i przenośnym</p> <p>U. odczytuje wartości i ich przeciwieństwa wpisane w teksty kultury (przyjaźń, miłość, prawda, wierność)</p> <p>U. przekształca zdania w równoważniki zdań</p> <p>U. wykonuje działania na tekście i zapisuje ich rezultaty</p>	<p>Nazwy części ciała</p> <p>słownictwa wokół tematu „gesund und krank”, was tut dir weh? Ich habe Kopfschmerzen,</p> <p>Janosch – autor literatury dziecięcej, oglądanie filmu, czytanie opowiadania „Ich mach dich gesund” (*)</p>
Meine Wohnung	<p>U. operuje słownictwem z kręgów tematycznych rodzina i środowisko społeczne</p> <p>U. formułuje pytania do tekstu</p> <p>U. rozpoznaje w wypowiedzi prawdę lub fałsz</p> <p>U. rozpoznaje w tekście zdania pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte</p> <p>U. rozpoznaje podstawowe części mowy</p> <p>U. stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmienne</p> <p>U. uczestnicząc w dyskusji słucha z uwagą wypowiedzi innych, prezentuje własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi</p> <p>U. rozpoznaje podstawowe części mowy</p> <p>U. tworzy wypowiedzi pisemne w formie opisu</p> <p>U. stosuje kompozycję i układ graficzny zgodnie z wymogami danej formy</p> <p>U. wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost i pośrednio</p> <p>U. czyta głośno, wyraziście, przekazując</p>	<p>Rodzaje domów mieszkalnych, pomieszczeń, wyrażenia opisujących</p> <p>Zdania pytające, zaimki pytające</p> <p>Wo wohnen sie ? Redagowanie pytań do tekstu</p> <p>Wo wohnst du? Wo wohnen Sie?</p> <p>Nazwy pomieszczeń, czynności</p> <p>Wo ist das? Użycie celownika w określaniu miejsca.</p> <p>Rzeczowniki w celowniku</p> <p>Czasowniki opozycyjne typu: stehen i stellen, pytania wo i wohin, użycie odpowiedniego przypadku, nazwy mebli.</p> <p>Przymyki: an, auf, in, über, , unter, vor, hinter, neben, zwischen, okoliczniki: unten, in der Mitte, in der Ecke, auf dem Fußboden, oben</p> <p>Redagowanie opisu pokoju z wykorzystaniem poznanych nazw mebli i</p>

	<p>intencję tekstu, akcentując właściwe wyrazy, stosując pauzę i odpowiednią intonację</p> <p>U. poprawnie akcentuje wyrazy i intonuje zdania</p> <p>U. tworzy spójne teksty na tematy poruszane na zajęciach</p>	<p>przymków miejsca</p> <p>Ćwiczenia użycia celownika rzeczowników w połączeniu z przymkiem miejsca</p> <p>Wyrażenia typowe dla opisu ilustracji: im Vordergrund, es befindet sich, im Hintergrund, links, rechts, in der Mitte</p> <p>Meine Wohnung. Redagowanie wypowiedzi pisemnej na podany temat</p>
Pflichten in der Schule.	<p>U. operuje słownictwem z kręgów tematycznych szkoła i środowisko społeczne</p> <p>U. rozpoznaje w tekście równoważniki zdań</p> <p>U. stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmienne</p> <p>U. rozróżnia i poprawnie zapisuje zdania rozkazujące</p> <p>U. uczestnicząc w dyskusji, słucha z uwagą wypowiedzi innych, prezentuje własne zdanie, broni go, przyjmuje poglądy innych lub z nimi polemizuje</p> <p>U. przekształca zdania pojedyncze w złożone</p> <p>U. poprawnie używa znaków interpunkcyjnych</p> <p>U. świadomie posługuje się językiem, mimiką, gestykulacją, postawą ciała</p>	<p>Regulamin szkolny, słówka związane z tematem</p> <p>Równoważniki zdań. Czasowniki modalne</p> <p>Komm pünktlich zum Unterricht. Zdania w trybie rozkazującym</p> <p>Ćwiczenia w użyciu czasowników modalnych dürfen, müssen, können, sollen</p> <p>Zdania z czasownikiem modalnym, Was hast du in Deutsch? Ćwiczenia w mówieniu</p> <p>Wie findest du ....? Wyrażanie własnych opinii na tematy szkolne.</p> <p>Ich finde ..., ich bin der Meinung ..., ich denke ....</p> <p>Warum? Denn ... Zdania ze spójnikiem denn – wprowadzenie</p> <p>Spójnik dass – szyk przestawny z orzeczeniem na końcu zdania</p> <p>Ich habe seit Montag Besuch, Mein Wecker ist kaputt, keine Ahnung itp.</p> <p>Ćwiczenia w redagowaniu zdań złożonych ze spójnikami: und, aber</p>
Opracowanie tekstów literackich i lektur	<p>U. określa temat główny, główną myśl i przesłanie utworu</p> <p>U. rozumie dosłowne i przenośne znaczenie wyrazów i wypowiedzi</p> <p>U. operuje słownictwem z kręgów tematycznych rodzina i środowisko społeczne</p> <p>U. recytuje teksty poetyckie podejmując próbę głosowej ich interpretacji</p> <p>U. rozpoznaje znaczenie niewerbalnych środków komunikacji: gestu, wyrazu twarzy, mimiki, postawy ciała</p> <p>U. dostrzega swoistość tworzywa filmu</p> <p>U. dostrzega specyfikę przekazów audiowizualnych</p> <p>U. rozpoznaje główne przesłanie i elementy składające się na dzieło filmowe: scenariusz, reżyseria, ujęcie, gra aktorska</p> <p>U. odróżnia zawarte w tekście informacje ważne od drugorzędnych</p>	<p>Czytanie ze zrozumieniem i opracowanie wiersza „Der erste Schritt</p> <p>Projekcja filmu „Heidi” (*).</p> <p>Redagowanie sprawozdania z projekcji filmu – wyrażanie własnych opinii</p>
Święta i tradycje	<p>U. zna podstawy historii narodowej Niemiec</p> <p>U. zna utwory literackie ważne dla poczucia tożsamości narodowej</p> <p>U. Korzysta z informacji zawartych w słownikach i encyklopedii</p> <p>U. czyta teksty ze zrozumieniem ich treści oraz</p>	<p>Tag der Deutschen Einheit. Poznajemy najważniejsze wydarzenia z historii Niemiec</p> <p>Deutschland – Land der Bundesländer.</p> <p>Poznajemy kraje związkowe.</p> <p>Mapa administracyjna, materiały realizacyjne.</p>

	<p>intencji nadawcy</p> <p>U. zna podstawy kultury narodowej</p> <p>U. dostrzega relacje między częściami składowymi wypowiedzi.</p> <p>U. czyta głośno, wyraziście odpowiednio akcentując i intonując</p> <p>U. stosuje pojęcia: narrator, fabuła</p> <p>U. tworzy wypowiedzi pisemne w formie opowiadania</p> <p>U. formułuje pytania do tekstu.</p> <p>U. stosuje ze zrozumieniem pojęcia: liryka, świat przedstawiony, porównanie</p> <p>U. dostrzega swoistość tworzywa literatury</p> <p>U. recytuje teksty poetyckie podejmując próbę głosowej interpretacji</p> <p>U. stosuje pojęcie wers, strofa, rytm, rym</p> <p>U. rozpoznaje znaczenie niewerbalnych środków komunikacji: gestu, wyrazu twarzy, mimiki, postawy ciała</p> <p>U. nazywa swoje reakcje czytelnicze (wrażenia, emocje)</p> <p>U. formułuje wnioski z informacji zawartych w tekście</p> <p>U. przekształca zdania pojedyncze w złożone</p> <p>U. stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennych</p> <p>U. poprawnie używa znaków interpunkcyjnych</p>	<p>Die Herbergssuche, wspólne czytanie tekstu Barbary Crtzius, redagowanie opowiadania</p> <p>Im Stahl zu Bethlehem. Czytanie wiersza autorstwa Knistera. Redagowanie pytań do tekstu.</p> <p>Ostersymbole. Ćwiczenia w czytaniu ze zrozumieniem tekstu „Ostern in Bildern”</p> <p>Słownictwo związane z Wielkanocą: Osterhase, Osterei, Osterlamm, Osterfeuer, itp.</p> <p>Zdania ze spójnikiem wenn – wprowadzenie na podstawie historyjki „Der Osterhase hat die feinsten Ohren”</p> <p>Spójnik wenn, szyk zdania podrzędnie złożonego</p> <p>Stopnie pokrewieństwa, zainteresowania, zaimek dzierżawczy w liczbie mnogiej, liczba mnoga rzeczownika</p>
--	---	---

III.3. Szczegółowe treści nauczania w odniesieniu do celów zawartych w NPP proponowane do realizacji w klasie szóstej

Hasła tematyczne	Cele lekcji wynikające z NPP	Mat. Leksykalny i gramat.
1	3	4
Unsere Sommerferien	<p>U. stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennych</p> <p>U. rozpoznaje czasy gramatyczne</p> <p>U. rozpoznaje podstawowe funkcje składniowe wyrazów w zdaniu</p> <p>U. tworzy wypowiedzi pisemne w formie pamiętnika</p> <p>U. stosuje odpowiednią kompozycję i układ graficzny zgodny z wymogami formy</p>	<p>Czasowniki w czasie Präteritum</p> <p>Słownictwo związane z tematem Sommerferien, formy Partizip Perfekt, odmiana w czasie teraźniejszym czasowników haben i sein</p>
Essen	<p>U. operuje słownictwem z kręgów tematycznych: dom, rodzina, środowisko przyrodnicze i społeczne</p> <p>U. dostosowuje sposób wyrażania się do oficjalnej i nieoficjalnej sytuacji komunikacyjnej</p> <p>U. świadomie posługuje się językiem oraz mimiką, gestykulacją</p> <p>U. stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennych</p> <p>U. charakteryzuje nadawcę wypowiedzi</p> <p>U. rozpoznaje i identyfikuje formy gatunkowe – instrukcję</p> <p>U. korzysta z informacji zawartych w</p>	<p>Nazwy potraw, ulubione dania</p> <p>Restauracja, karta dań, ulubione potrawy</p> <p>Was wünschen Sie? czytanie z podziałem na role.</p> <p>Im Geschäft. Ćwiczenia w mówieniu.</p> <p>Ćwiczenia w praktycznym stosowaniu zwrotów: im Restaurant, im Geschäft</p> <p>Liczebniki główne do 1000, zwroty związane z tematem</p> <p>Kochrezept</p> <p>Gesundes Essen. Dyskusja na podany temat.</p> <p>Meiner Meinung nach, ich bin der Meinung,</p>

	<p>encyklopedii</p> <p>U. uczestnicząc w dyskusji, słucha z uwagą wypowiedzi innych, prezentuje własne zdanie, broni go, polemizuje</p> <p>U. tworzy spójne teksty na tematy poruszane na zajęciach</p> <p>U. stosuje odpowiednią kompozycję i układ graficzny zgodny z wymogami danej formy pisemnej.</p>	<p>ich denke, ich vermute</p> <p>Essgewohnheiten. Redagowanie tekstu na podany temat.</p>
Reisen und Klassenfahrt	<p>U. operuje słownictwem z zakresu tematycznego środowisko społeczne i przyrodnicze.</p> <p>U. formułuje pytania do tekstu</p> <p>U. rozpoznaje w wypowiedzi prawdę lub fałsz</p> <p>U. wyszukuje w tekście informacje zawarte wprost i pośrednio</p> <p>U. odróżnia w tekście informacje ważne od drugorzędnych</p> <p>U. czyta głośno, wyraziście, przekazując intencję tekstu, akcentując właściwie wyrazy, stosując odpowiednią intonację</p> <p>U. tworzy teksty dialogowe na tematy poruszane na zajęciach</p> <p>U. świadomie posługuje się językiem</p> <p>U. tworzy teksty dialogowe na tematy poruszane na zajęciach</p> <p>U. rozpoznaje formy gatunkowe – list formalny i prywatny</p> <p>U. dostosowuje formy komunikowania się do sytuacji oficjalnej i nieoficjalnej</p> <p>U. dostrzega i uwzględnia relacje między częściami składowymi wypowiedzi (tytuł, wstęp, rozwinięcie zakończenie)</p> <p>U. identyfikuje nadawcę i adresata wypowiedzi</p> <p>U. rozpoznaje podstawowe części mowy</p> <p>U. rozumie dosłowne i przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi</p> <p>U. poprawnie zapisuje zdania oznajmujące i pytające</p> <p>U. rozpoznaje podstawowe funkcje składniowe wyrazów użytych w zdaniu</p>	<p>Wycieczka klasowa, słówka związane z turystyką</p> <p>Wo warst du in einer Klassenfahrt?</p> <p>Wie war das Wetter? Słownictwo opisujące zjawiska pogodowe</p> <p>Rezerwacja – pisanie listu oficjalnego</p> <p>Części składowe listu, zwroty charakterystyczne dla listu formalnego</p> <p>Die größten Städte in Deutschland.</p> <p>Ciekawostki geograficzne krajów niemieckojęzycznych</p> <p>Pojęcia geograficzne</p> <p>Zdania porównawcze z als i wie</p> <p>Przymiotniki w trzech stopniach</p> <p>Zwroty typu: schlau wie ein Fuchs, stark wie ein Bär itp.</p> <p>List prywatny – zwroty charakterystyczne dla listu prywatnego</p> <p>– opis obrazka, zwroty potrzebne do opisu ilustracji</p>
Winterferien Österreich	<p>U. tworzy wypowiedzi pisemne w formie prostego opowiadania</p> <p>U. stosuje odpowiednią kompozycję i układ graficzny zgodny z wymogami danej formy pisemnej</p> <p>U. korzysta z informacji zawartych w encyklopediach i leksykonach</p> <p>U. dostrzega specyfikę przekazów audiowizualnych</p>	<p>Zwroty potrzebne do opowiadania, czasowniki w formie czasu Perfekt</p> <p>Redagowanie tekstu w formie krótkiego opowiadania w czasie Perfekt.</p> <p>Österreich – położenie i najważniejsze miasta</p>
Geburtstag.	<p>U. operuje słownictwem z kręgów tematycznych rodzina i środowisko społeczne, dom, rodzina</p> <p>U. formułuje pytania do tekstu</p> <p>U. rozpoznaje w wypowiedzi prawdę lub fałsz</p> <p>U. odróżnia zawarte w tekście informacje ważne od drugorzędnych</p> <p>U. rozpoznaje podstawowe części mowy</p>	<p>Daty, terminy, liczebniki porządkowe – sposób czytania i zapisywania</p> <p>Wann hast du Geburtstag? Am zehnten Januar, itp.</p> <p>Geburtstagswünsche. Redagowanie zaproszenia i życzeń z okazji urodzin</p> <p>Zwroty charakterystyczne dla zaproszenia i życzeń</p>

	<p>U. stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennej</p> <p>U. świadomie posługuje się językiem</p> <p>U. tworzy wypowiedzi pisemne w formie zaproszenia i życzeń</p> <p>U. tworzy spójne teksty na tematy związane z przeczytanym tekstem</p> <p>U. rozpoznaje i stosuje odpowiednie czasy gramatyczne</p> <p>U. pisze poprawnie pod względem ortograficznym</p> <p>U. tworzy wypowiedzi pisemne w formie streszczenia</p> <p>U. wykorzystuje wiedzę w praktyce</p> <p>U. tworzy spójne teksty w formie dialogu na tematy poruszane na zajęciach</p> <p>U. poprawnie używa znaków interpunkcyjnych</p>	<p>Formy charakterystyczne dla opowiadania</p> <p>Czasowniki w czasie Perfekt, formy Partizip Perfekt. Was hast du auf der Party gemacht? Redagowanie dialogu, listu</p> <p>Formy czasowników w czasie Perfekt, szyk zdania pytającego</p> <p>Redagowanie streszczenia na podstawie tekstu z podręcznika. Wyrażenia typowe dla streszczenia</p>
Jugend von heute	<p>U. operuje słownictwem z kręgów tematycznych szkoła i środowisko</p> <p>U. formułuje wnioski wynikające z przesłanek zawartych w tekście</p> <p>U. stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennej</p> <p>U. świadomie posługuje się językiem</p> <p>U. rozpoznaje w wypowiedzi prawdę lub fałsz</p> <p>U. stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennej</p> <p>U. rozróżnia i poprawnie formułuje zdania pytające</p> <p>U. przekształca zdania pojedyncze w złożone</p>	<p>Trendy panujące wśród młodzieży, modne akcesoria, sport ekstremalne, nowości techniczne, anglicyzmy</p> <p>Nazwy ubrań, kolory</p> <p>In oder aut</p> <p>Zdania pytające otwarte</p> <p>Zdania współrzędnie złożone ze spójnikami: sondern, oder, aber, und. Szyk wyrazów w zdaniu złożonym</p> <p>Zdania złożone ze spójnikami: wenn, dass, denn</p>
Opracowanie tekstów literackich i lektur	<p>U. rozpoznaje znaczenie niewerbalnych środków komunikowania się</p> <p>U. dostrzega specyfikę przekazów audiowizualnych</p> <p>U. konfrontuje sytuację bohaterów z własnymi doświadczeniami</p> <p>U. rozpoznaje główne przesłanie i elementy składające się na dzieło filmowe</p> <p>U. stosuje ze zrozumieniem pojęcia: epika, autor, narrator, bohater, świat przedstawiony, fabuła akcja, punkt kulminacyjny</p> <p>U. odróżnia fikcję artystyczną od rzeczywistości</p> <p>U. wykonuje działania na tekście i zapisuje ich rezultaty: plan odtwórczy</p> <p>U. odróżnia zawarte w tekście informacje ważne od drugorzędnych</p> <p>U. ocenia działania bohaterów</p> <p>U. określa główną myśl, temat i przesłanie tekstu</p> <p>U. ocenia działania bohaterów</p> <p>U. określa główną myśl, temat i przesłanie tekstu</p> <p>U. stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennej</p> <p>U. czyta teksty ze zrozumieniem ich treści oraz intencji nadawcy</p> <p>U. nazywa swoje reakcje czytelnicze</p> <p>U. identyfikuje tekst jako tekst literacki</p>	<p>Emil und Detektive (*) projekcja</p> <p>Słownictwo związane z tworzywem filmowym</p> <p>Andreas Steinhöfel jako autor utworów dla młodzieży. Dzielimy się wrażeniami z lektury</p> <p>Kolejność zdarzeń w lekturze „Rico, Oskar Und die Tieferschatten”</p> <p>Ocena postępowania bohatera utworu „Rico, Oskar und die Tieferschatten”(*)</p> <p>Hänsel Und Grätel. Das Märchen von Brüder Grimm. Czas Präteritum</p> <p>Grüffelo – ein Märchen über Essgewohnheiten. Charakterystyka bohaterów. Opis postaci. Komizm sytuacyjny</p>

	<p>U. odróżnia realizm od fantastyki</p> <p>U. odbiera tekst kultury na poziomie dosłownym i przenośnym</p> <p>U. rozpoznaje gatunki literackie</p> <p>U. formułuje morał baśni</p> <p>U. odczytuje wartości i ich przeciwieństwa wpisane w tekst kultury</p> <p>U. tworzy wypowiedź pisemną w formie opisu postaci</p>	
Święta i tradycje	<p>U. zna podstawy historii narodowej Niemiec</p> <p>U. zna utwory literackie ważne dla poczucia tożsamości narodowej</p> <p>U. dostrzega swoistość tworzywa literackiego</p> <p>U. recytuje fragmenty prozy podejmując próbę ich głosowej interpretacji</p> <p>U. zna podstawy kultury etnicznej</p> <p>U. zna utwory literackie i inne teksty kultury</p> <p>U. operuje słownictwem z zakresu tematu środowisko przyrodnicze i społeczne</p> <p>U. stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennych</p> <p>U. tworzy wypowiedzi pisemne – dziennik</p> <p>U. zna podstawy kultury narodowej</p> <p>U. odróżnia zawarte w tekście informacje ważne od drugorzędnych</p> <p>U. korzysta z informacji zawartych w słownikach</p> <p>U. nazywa swoje reakcje czytelnicze (wrażenia, emocje)</p> <p>U. stosuje pojęcia: wers, strofa, rytm, rym</p> <p>U. rozpoznaje w tekście literackim porównanie, przenośnię, epitet</p> <p>U. rozpoznaje funkcję tekstu kultury</p> <p>U. recytuje teksty poetyckie, podejmuje próbę ich interpretacji głosowej</p>	<p>Tag der Deutschen Einheit. Poznajemy niemieckie symbole narodowe i historię. (Martin Luther und die deutsche Sprache)</p> <p>Nauka na pamięć wybranego fragmentu prozy.</p> <p>Teksty kołęd</p> <p>Meine Weihnachten – redagowanie kartki z pamiętnika. Ćwiczenia użycia czasu Perfekt, Karneval</p> <p>Ostersymbole. Czytanie ze zrozumieniem tekstu „Die heilige Woche”</p> <p>Ćwiczenia w wyrazistym czytaniu wiersza Heinricha Hoffmanna „Der erste Ostertag”</p>

(*) Lektury do wyboru przez nauczyciela, proponowane tytuły można zastąpić innymi.

IV. PROCEDURY OSIĄGANIA CELÓW

IV. 1. Metody pracy

Ze względu na potrzebę nauki języka niemieckiego: poszerzanie zasobu słownictwa oraz poznawanie struktur gramatycznych w celu skutecznego przygotowania ucznia do podstawowego porozumiewania się w tym języku w naturalnych sytuacjach życia codziennego, za właściwą metodę pracy na lekcjach należy uznać **metodę komunikacyjną**. Nadrzędnym celem tej metody jest opanowanie umiejętności mówienia, czyli autentycznej komunikacji w danym języku. Jest to uczenie komunikacji przez komunikację. Wypracowanie kompetencji komunikacyjnej, która dopuszcza popełnianie błędów na tyle, na ile nie zaburzają one porozumienia się – ważne jest przekazanie treści, poprawność gramatyczna jest na drugim miejscu. W metodzie tej wykorzystuje się dialogi, symulacje, odgrywanie ról, gry i zabawy, rozmówki prowadzone w parach.

Założeniem programu jest wykorzystanie również elementów **metody naturalnej**, która polega na bezpośrednim kontakcie z żywym językiem jako językiem komunikacji na lekcji, w tym celu nauczyciel wystrzega się komunikowania z uczniem w języku polskim.

Nie bezcelowe jest także wprowadzenie metod opartych na tak zwanych drylach językowych, taką metodą jest **metoda audiolingwalna** oparta na zasadzie behawioralnej, obejmująca repetycję i memoryzację. We wstępnej fazie lekcji może służyć do wprowadzenia nowego materiału, podstawowym zadaniem ucznia jest wtedy koncentracja na bodźcach słuchowych i na rozumieniu. W fazie ćwiczeń polega na częstym i szybkim powtarzaniu tych samych sekwencji: pytanie – odpowiedź i prowadzi do zautomatyzowania umiejętności językowych. W metodzie tej unika się analizy zjawisk gramatycznych.

Ze względu na rozwój myślenia analitycznego u uczniów klas 4-6 nauczanie języka nie może być zupełnie pozbawione zaznajomienia ucznia z regułami gramatycznymi, do tego celu można wykorzystać elementy tradycyjnej **metody gramatyczno-tłumaczeniowej**, opartej na myśleniu dedukcyjnym, jest ona pomocna w nauce czytania ze zrozumieniem i tłumaczenia.

Jeśli chodzi o nauczanie treści historycznych, literaturoznawczych i językoznawczych proponuje się stosowanie zarówno metod podających, jak i poszukujących.

Pierwszą grupę stanowią tak zwane metody tradycyjne:

- opis i opowiadanie;
- pogadanka podająca;
- elementy wykładu;
- praca z tekstem;
- instruktaż.

Opis i opowiadanie są metodami przydatnymi do zaznajomienia uczniów z cechami i wyglądem postaci, z przebiegiem zdarzeń, treści legend, uzupełniania utworów czytanych fragmentami podczas zajęć. Mogą służyć pobudzeniu emocji i wyobraźni uczniów. Stosowanie tej metody przez nauczyciela powinno charakteryzować się poprawnością językową i fonetyczną, odpowiednią zmianą siły i natężenia głosu oraz odpowiednim tempem. Jedną z odmian opisu jest opis rzeczowy, często łączony z pokazem, powinien być precyzyjny i rzeczowy. Obie te metody mogą być zastosowane przez przygotowanych do tego wcześniej uczniów.

Pogadanka podająca polega na rozmowie nauczyciela z uczniami, w wyniku której uczniowie w odpowiedzi na pytania nauczyciela podają znane sobie elementy wiedzy, a nauczyciel uzupełnia dany temat o składniki nowe. Zaletą tej metody jest aktywizowanie uczniów oraz mobilizowanie ich do wysiłku i podążania za tokiem lekcji.

Wykład to metoda rzadko stosowana na poziomie szkoły podstawowej ze względu na właściwości psychofizyczne uczniów – potrzebę silnej koncentracji na słowie mówionym i podążanie za tokiem myślenia, ale z powodzeniem można ją stosować w najstarszych klasach skracając czas do maksymalnie 10 minut, stąd proponuję wykorzystanie tej metody w ograniczonym zakresie. Metodę tę można stosować podczas przekazywania wiedzy gramatycznej, bądź np. dotyczącej życia jakiegoś autora, okoliczności powstania dzieła itp.. Jest to metoda dająca uczniowi uporządkowaną i rzetelną wiedzę na dany temat w stosunkowo krótkim czasie. Dobre efekty przynosi ilustrowanie wykładu tablicami, reprodukcjami lub modelami.

Praca z tekstem - w nauczaniu języka jest to metoda niezastąpiona dająca kontakt ze słowem pisanym, służy rozwijaniu umiejętności kluczowej, jaką jest

czytanie ze zrozumieniem. W zależności od rodzaju tekstu, stosuje się ją do zdobycia nowej wiedzy lub rozwijania wrażliwości estetycznej. Zaletą jest możliwość dostosowania tempa do indywidualnych możliwości ucznia, samodzielność oraz kształcenie nawyku obcowania ze słowem drukowanym.

Instruktaż jest metoda stosowaną często w różnych fragmentach lekcji, polega na dokładnym objaśnieniu, udzieleniu wskazówek przed bądź w trakcie wykonywania ćwiczeń, pisania wypracowań, zbierania materiału do lekcji lub pracy z tekstem.

Drugą grupę metod stanowią metody poszukujące bądź nazywane inaczej metodami aktywizującymi. Metody te wymagają większego zaangażowania ucznia w proces dydaktyczny – przeważa proces uczenia się nad procesem nauczania. Nauczyciel nie jest w nich „nieomylnym ekspertem”, ale staje się organizatorem i doradcą, który przygotowuje materiały do pracy, inicjuje działania, pomaga w rozwiązywaniu problemów. Do tej grupy możemy zaliczyć:

- dyskusję;
- pogadankę heurystyczną;
- metody dramowe;
- gry dydaktyczne;
- metodę projektu;
- metodę stacijną.

Dyskusja – metoda, którą na etapie kształcenia podstawowego można stosować w ograniczonym zakresie, można mówić o elementach dyskusji ze względu na kształtującą się dopiero samodzielność myślenia i rozumowania ucznia. Polega ona na swobodnej wymianie myśli i zdania na dany temat, umożliwia prezentowanie własnego stanowiska oraz wypracowanie stanowiska wspólnego dla wszystkich. Powinna zawierać następujące etapy: wprowadzenie, głosy w dyskusji i podsumowanie.

Pogadanka heurystyczna (z gr. heurisko – znajduję) – metoda poszukująca polegająca na kierowaniu myśleniem i działalnością uczniów przez stawianie przez nauczyciela odpowiednio sformułowanych pytań. Uczniowie odpowiadając na pytania krok po kroku wyciągają wnioski, zdobywają i poszerzają swoją wiedzę na określony temat. Metoda ta jest korzystna do zastosowania podczas analizy i interpretacji dzieła literackiego: rozwija samodzielność myślenia.

Metody dramowe to grupa metod polegająca na odgrywaniu ról, mogą przybierać różne formy, np.: etiuda pantomimiczna, wywiad w roli lub poza rolą (osoba pozostaje sobą), odgrywanie scenek na określony temat, improwizacja, teatr jednego słowa (jednego zdania). Uczniowie tworzą scenariusze, wymyślają postacie i wcielają się w role. Materiałem twórczym mogą być motywy zaczerpnięte z utworów literackich lub z życia.

Gry dydaktyczne zawierają elementy ludyckie i elementy rywalizacji, ograniczone są celem i regulaminem przedstawionym przez nauczyciela. Szeroko stosowane są gry planszowe, symulacyjne oraz quizowo-turniejowe.

Metoda projektu jest metodą wymagającą dużej samodzielności ucznia oraz zaangażowania nauczyciela począwszy od wnikliwego przemyślenia tematu pracy poprzez pomoc i instruktaż w trakcie wykonywania projektu. Nauczyciel daje uczniom do przedstawienia tematy opisowe lub w formie problemu, które mogą być realizowane zarówno w grupie, jak i w pracy indywidualnej. Uczniowie poszukują rozwiązań samodzielnie, bądź wykorzystują materiały przygotowane i zgromadzone przez nauczyciela. Jeśli jest to projekt długoterminowy, to na poszczególnych etapach zdają sprawę z jego realizacji nauczycielowi, który jednocześnie czuwa na realizacją projektu pełniąc rolę doradcą. W etapie końcowym następuje prezentacja wyników pracy. Zaletą tej metody jest duża

samodzielność uczniów w zakresie planowania działań i zdobywania nowej wiedzy. Wadą może być pracochłonność i rozciągnięcie w czasie.

Metoda stacyjna to metoda wyjątkowo atrakcyjna dla uczniów, ale wymagająca dużego wkładu pracy nauczyciela, zwłaszcza przed lekcją. Polega ona na dokładnym przemyśleniu zadań dla uczniów, które ułożone są w „stacje”. Każda stacja zawiera materiały i przybory potrzebne do realizacji poszczególnych zadań oraz instrukcję ich wykonania. W odrębnej stacji znajdują się prawidłowe rozwiązania. Uczniowie otrzymują na początku lekcji kartę kontrolną z wyszczególnionymi stacjami, na której zaznaczają realizację zadań, dodatkowo mogą określić czy zadanie było trudne, czy łatwe, itp. Uczniowie samodzielnie decydują o kolejności pokonywania stacji, samodzielnie też sprawdzają poprawność wykonania korzystając z podanych rozwiązań. Nauczyciel może określić, które stacje są obligatoryjne, a które fakultatywne. Znając grupę uczniów, nauczyciel może też opracować dodatkową „stację buforową” dla uczniów, którzy szybciej zakończyli pracę. Na koniec lekcji uczniowie przekazują kartę kontroli pracy nauczycielowi, który w ten sposób otrzymuje informację na temat pracy uczniów. Po zakończeniu pracy tą metodą należy podsumować pracę uczniów, którzy mogą wymienić się wzajemnie doświadczeniami i spostrzeżeniami. Nauczyciel nie ocenia uczniów. Dużą zaletą jest samodzielność uczniów w podejmowaniu zadań, konieczność samokontroli i samodyscypliny, metoda ta uczy planowania własnej pracy. Poważną wadą jest duża pracochłonność, konieczność dokładnego zaplanowania, przygotowania materiałów przez nauczyciela i przewidywania możliwych trudności oraz dokładna znajomość grupy uczniów.

Podsumowując: program ten nie przewiduje konkretnej wiodącej metody nauczania, a raczej eklektyzm w doborze metod, czyli ich wzajemne przenikanie się. Nauczyciel znając grupę uczniów, dobiera odpowiednie metody w zależności od materiału językowego, celów i typu lekcji, tak aby umożliwić każdemu uczniowi osiągnięcie jak najlepszych wyników w procesie uczenia się. Nauczyciel dzięki odpowiedniemu doborowi technik i metod nauczania ma możliwość daleko idącej indywidualizacji procesu nauczania odpowiednio do możliwości percepcyjnych i intelektualnych poszczególnych uczniów.

IV. 2. Opis ćwiczeń i technik stosowanych na lekcjach

Ćwiczenia sprawności słuchania i rozumienia:

- słuchanie nagrań
- powtarzanie za taśmą, płytą, nauczycielem
- słuchanie wypowiedzi nauczyciela
- segregowanie obrazków wg usłyszanej kolejności
- uzupełnianie rysunku na podstawie instrukcji słownej
- układanie dialogów na podstawie wysłuchanej rozmowy
- zaznaczenie informacji podanych w wysłuchanym tekście
- określenie osób występujących w wysłuchanym tekście
- zadania typu prawda – fałsz
- udzielanie odpowiedzi do wysłuchanego tekstu
- odgrywanie scenek
- opowiadanie, opisywanie wysłuchanych zdarzeń

Ćwiczenia sprawności mówienia:

- powtarzanie wyrazów, tekstów i dialogów
- czytanie tekstów i dialogów na głos
- zadawanie pytań i odpowiadanie na nie
- zastępowanie przykładowych dialogów przez ich warianty
- tworzenie krótkich dialogów
- opis osób, zdjęć, historyjek obrazkowych, wydarzeń
- przeprowadzanie wywiadów wg instrukcji
- ustne streszczenie opowiadania

Ćwiczenia sprawności czytania:

- wizualizacja tematu, asocjogramy
- rozpoznawanie wyrazów i zdań
- dopasowywanie zdań do obrazów
- łączenie pytań z odpowiedziami
- dopasowywanie tekstów (np.: list – odpowiedź na list)
- uzupełnianie zdań informacjami z tekstu
- tworzenie pytań do tekstu
- odpowiadanie na pytania
- nadawanie tytułów fragmentom tekstu
- technika prawda – fałsz

Ćwiczenia sprawności pisania:

- odwzorowywanie
- przepisywanie wyrazów i zdań
- uzupełnianie luk, tabel, krzyżówek
- samodzielne pisanie zdań
- pisanie z pamięci
- „laufdiktat”
- pisanie ze słuchu
- redagowanie zdań z podanych fragmentów
- pisanie krótkich tekstów z podanych zdań
- samodzielne pisanie tekstów

IV. 3. Formy pracy

Język służy do porozumiewania się i komunikowania, ze względu na tę ważną funkcję socjalną ważne jest stosowanie takich form pracy, które umożliwią jak najlepsze spełnienie tej funkcji. Ważne jest, aby właściwie dobrać formy organizacji pracy do zamierzonych celów poszczególnych jednostek lekcyjnych:

- ❖ praca frontalna – z całą klasą służy wprowadzeniu nowego materiału, podczas ćwiczeń w słuchaniu, wyjaśniania zjawisk językowych,
- ❖ praca w małych grupach wykorzystywana podczas gier planszowych, odgrywania scenek, redagowania tekstów, pracy metodą stacijną i projektową,
- ❖ praca w parach – tworzenie dialogów, tekstów pisanych, ćwiczeń w słuchaniu itp.,
- ❖ praca indywidualna – służy samokontroli, ćwiczenia w czytaniu, uzupełnianie tekstów itp.

V. PROPOZYCJE METOD I KRYTERIÓW SPRAWDZANIA UMIEJĘTNOŚCI UCZNIÓW

V. 1. Metody sprawdzania poziomu umiejętności ucznia

Ocenianie jest niezwykle ważnym etapem procesu nauczania – uczenia się. Stwarza możliwość refleksji nauczyciela nad własną pracą oraz daje uczniowi informację zwrotną na temat efektów uczenia się i poziomu osiągniętych umiejętności. W procesie nauczania na każdym poziomie kształcenia należy wdrażać ucznia do samooceny swoich umiejętności. Można do tego celu wykorzystać dostępne w podręcznikach arkusze samooceny, które to mogą stanowić podstawę do samodzielnego tworzenia przez ucznia własnego portfolio językowego. Niezależnie od stwarzania sytuacji sprzyjających samoocenie ucznia, nauczyciel powinien stosować formy oceniania właściwe dla wewnątrzszkolnego systemu oceniania, który przewiduje kontrolę bieżącą oraz okresową.

Kontrola bieżąca powinna obejmować sprawdzenie umiejętności po opracowaniu poszczególnej jednostki lekcyjnej. Może ona przybierać formę opisowej oceny słownej w postaci pochwały, uwagi (nauczyłeś się ..., potrafisz ..., bardzo dobrze/ dobrze, wystarczająco znasz/ posługujesz się, powinieneś powtórzyć/ utrwalić / popracować nad ... itp.) lub oceny cyfrowej.

Kontrola okresowa obejmuje większe jednostki tematyczne, po opracowaniu działu lub kręgu tematycznego. Może przybierać formę odpytywania ustnego (np.: dłuższej wypowiedzi, dialogu) lub odpowiedzi pisemnej w postaci testu zawierającego pytania typu zamkniętego lub otwartego. Ocenie podlegają wszystkie obszary kształcenia: słuchanie, mówienie, czytanie, pisanie oraz wiedza o języku.

Ocenie podlegać będą następujące elementy pracy ucznia:

- wypowiedzi ustne podczas lekcji,
- ćwiczenia wykonane w domu,
- notatki tworzone na podstawie słuchania wypowiedzi innych, pracy w grupie itp.,
- wykonanie określonych zadań wyznaczonych grupie,
- recytacja poezji lub prozy,
- głośne czytanie tekstu,
- rozumienie tekstu czytanego,
- prace pisemne w klasie w zakresie obowiązkowych, przewidzianych programem form wypowiedzi,
- umiejętności językowe,
- prace pisemne przygotowane przez ucznia w domu,
- umiejętności ortograficzne,
- dodatkowo - także działania inne, nieobowiązkowe, np. udział w różnego rodzaju konkursach przedmiotowych, przedstawieniach szkolnych, itp.

Ewaluacja osiągnięć ucznia polegać ma nie tylko na wystawieniu oceny cyfrowej, ale przede wszystkim w oparciu o ocenianie kształtujące. Nauczyciel uzasadnia ocenę recenzując pracę ucznia, podając mocne strony, zalety tej pracy, dopiero później niedociągnięcia i umiejętności słabo opanowane wraz ze sposobami i możliwością poprawy. Tak przeprowadzone ocenianie powinno mieć charakter motywujący.

Sprawdzanie rozumienia tekstu czytanego:

- pytania do tekstu typu otwartego
- pytania do tekstu typu zamkniętego wielokrotnego wyboru
- pytania do tekstu typu zamkniętego, prawda – fałsz
- zadania zamknięte polegające na przyporządkowywaniu np. ilustracji (tytułu, zdania) do przeczytanego tekstu

Sprawdzanie rozumienia ze słuchu:

- pytania do wysłuchanego tekstu typu otwartego
- pytania do tekstu typu zamkniętego wielokrotnego wyboru
- pytania do tekstu typu zamkniętego, prawda – fałsz
- zadania zamknięte polegające na przyporządkowywaniu np. ilustracji (tytułu, zdania) do wysłuchanego tekstu

Sprawdzanie umiejętności pisania:

- uzupełnianie brakujących liter w wyrazie
- uzupełnianie dialogów
- tworzenie pytań
- pisanie odpowiedzi na pytania
- redagowanie dialogów
- redagowanie prostych tekstów użytkowych

Sprawdzanie umiejętności mówienia:

- symulacje, prezentacje
- odgrywanie ról według schematów
- odgrywanie dialogów

Sprawdzanie wiedzy o języku:

- zadanie wielokrotnego wyboru
- uzupełnianie luk w zdaniach
- redagowanie zdań z podanych wyrazów
- dobieranie synonimów lub antonimów

Sprawdzanie wiadomości i umiejętności dotyczących wiedzy literaturoznawczej i kulturoznawczej:

- rozmowa kierowana
- recytacja utworów poetyckich i fragmentów prozy
- testy wiadomości

V. 2. Propozycje kryteriów oceniania ucznia

Kryteria oceniania ucznia wiążą się z taksonomią celów nauczania. Wyróżnić można zatem różne poziomy umiejętności ucznia: konieczny, podstawowy, rozszerzający i dopełniający. Poziomy te odpowiadają poszczególnym ocenom szkolnym. Nauczyciel każdorazowo wystawiając ocenę odwołuje się do podanych niżej kryteriów.

V. 2. 1. Poziom konieczny

Mówienie

Uczeń komunikuje się przy pomocy pojedynczych słów i bardzo prostych, podstawowych zdań i wyrażen językowych. Potrafi odpowiedzieć na proste pytania w zakresie opracowanej tematyki.

Słuchanie ze zrozumieniem

Uczeń rozumie krótkie polecenia nauczyciela związane z życiem klasy lub sytuacją praktyczną w klasie, poparte gestem. Rozumie krótkie proste, podstawowe pytania. Rozumie ogólny sens prostego dialogu opartego na wcześniej poznanym wzorze.

Czytanie

Uczeń rozumie proste polecenia pisemne. Potrafi przeczytać krótki i prosty tekst. Rozumie ogólny sens prostego tekstu pisanego dostosowanego do jego poziomu i odpowiadającego jego zainteresowaniom.

Pisanie

Uczeń potrafi poprawnie przepisać słowa i zwroty z tablicy lub podręcznika. Zna podstawowe formy wypowiedzi pisemnych, próbuje samodzielnie redagować i zapisywać teksty w zakresie poznanych form, stara się stosować poznane zasady ortograficzne.

Słownictwo

Uczeń zna podstawowe słownictwo objęte programem i materiałem nauczania. Stara się wypowiadać poprawnie pod względem fonetycznym.

Wiedza o języku

Uczeń wykonuje proste ćwiczenia gramatyczne w zakresie opracowanego materiału. Z pomocą nauczyciela potrafi nazwać zjawiska językowe.

Kształcenie literackie i kulturowe

Uczeń zna treść opracowanych utworów, potrafi udzielić odpowiedzi na podstawowe pytania dotyczące treści. Wygłasza z pamięci fragmenty poezji lub prozy.

V. 2. 2. Poziom podstawowy

Mówienie

Uczeń komunikuje się przy pomocy pojedynczych słów i krótkich, zdań w znanych mu sytuacjach. Potrafi udzielić odpowiedzi na pytania. Uczeń jest w stanie używać prostych zwrotów dotyczących działania w klasie i opracowanej tematyki.

Słuchanie ze zrozumieniem

Uczeń rozumie krótkie polecenia nauczyciela związane z życiem klasy lub sytuacją praktyczną w klasie. Rozumie krótkie proste stwierdzenia związane z jego zainteresowaniami. Jest w stanie zrozumieć ogólny sens prostego dialogu np. po wcześniejszym zapoznaniu się ze słownictwem lub tematem.

Czytanie

Uczeń rozumie łatwe polecenia pisemne. Potrafi przeczytać dłuższy tekst w zakresie opracowanego słownictwa. Rozumie sens tekstu pisanego dostosowanego do jego poziomu i odpowiadającego jego zainteresowaniom. Potrafi z pomocą nauczyciela udzielić odpowiedzi na pytania do tekstu.

Pisanie

Uczeń potrafi poprawnie przepisać słowa i zwroty z tablicy lub podręcznika. Samodzielnie zapisuje pojedyncze znane mu słowa i zwroty lub krótki tekst, stara

się stosować poznane zasady ortograficzne. Potrafi ze słuchu i z pamięci zapisywać znane wyrazy.

Słownictwo

Uczeń w stopniu dobrym zna podstawowe słownictwo, stosuje je komunikatywnie w porozumiewaniu się ustnym i pisemnym. Stara się wypowiadać poprawnie pod względem fonetycznym

Wiedza o języku

Uczeń w stopniu wystarczającym zna i stosuje materiał gramatyczny. Potrafi wykonać łatwe ćwiczenia gramatyczne. Nazywa poznane zjawiska językowe.

Kształcenie literackie i kulturowe

Uczeń zna treść opracowanych utworów, potrafi udzielić odpowiedzi na pytania dotyczące treści. Dokonuje prostej analizy. Wygłasza z pamięci fragmenty poezji lub prozy.

VI. 2. 3. Poziom rozszerzający

Mówienie

Uczeń potrafi komunikować się w zakresie opracowanego słownictwa i w znanych mu sytuacjach. Buduje proste zdania zachowując ogólną poprawność gramatyczną. Potrafi udzielić odpowiedzi na pytania z zakresu opracowanego materiału tematycznego. Uczeń jest w stanie opisać przedmioty i ludzi. Używa prostych zwrotów dotyczących działania w klasie.

Słuchanie ze zrozumieniem

Uczeń rozumie krótkie polecenia nauczyciela związane z życiem klasy. Rozumie pytania związane z jego zainteresowaniami lub wymagające udzielania prostych informacji o sobie. Rozumie ogólny sens prostego dialogu, potrafi wybrać z niego niektóre informacje.

Czytanie

Uczeń rozumie polecenia pisane. Rozumie ogólny sens tekstu pisanego. Potrafi odpowiedzieć na pytania dotyczące tego tekstu. Potrafi płynnie czytać poznany wcześniej tekst.

Pisanie

Uczeń potrafi zapisać znane mu wyrazy lub krótki tekst. Potrafi napisać odpowiedzi na pytania w zakresie opracowanego zasobu leksykalnego. Uczeń potrafi przepisać tekst i uzupełnić brakujące wyrazy w tekście z lukami. Zna poznane formy wypowiedzi pisemnej, stosuje w praktyce zasady obowiązujące w danej formie. Pisze poprawnie pod względem ortograficznym w zakresie opracowanego materiału.

Słownictwo

Uczeń dobrze zna opracowane na lekcjach słownictwo i potrafi je stosować podczas komunikatywnie stosować w porozumiewaniu się ustnym i pisemnym. Poprawnie stosuje zasady fonetyki.

Wiedza o języku

Uczeń zna i potrafi stosować materiał gramatyczny z opracowanego zakresu w stopniu dobrym w typowych sytuacjach. Stosuje poprawnie formy fleksyjne oraz zachowuje poznane zasady składni.

Kształcenie literackie i kulturowe

Uczeń zna treść opracowanych utworów, udziela odpowiedzi na pytania dotyczące treści.

Dokonyuje analizy, wyodrębnia części składowe. Wygłasza z pamięci fragmenty poezji lub prozy, dokonuje próby interpretacji.

VI. 2. 4. Poziom dopełniający

Mówienie

Potrafi udzielić odpowiedzi na zadane pytania. Potrafi swobodnie komunikować się w znanych mu sytuacjach. Uczeń jest w stanie opisać przedmioty i ludzi używając materiału leksykalnego uwzględnionego w materiale nauczania. Potrafi samodzielnie udzielić odpowiedzi na różne pytania dotyczące sytuacji życiowych, wyrażać własne sądy i je argumentować. Wypowiedzi ucznia charakteryzują się względną poprawnością językową.

Słuchanie ze zrozumieniem

Uczeń bez trudu rozumie pytania i stwierdzenia związane z jego zainteresowaniami. Rozumie ogólny sens dłuższego i trudniejszego dialogu. Potrafi wybrać z niego wskazane informacje. Potrafi samodzielnie odpowiedzieć na pytania do tekstu.

Czytanie

Uczeń potrafi samodzielnie i płynnie czytać z uwzględnieniem poprawnej wymowy, akcentu i intonacji. Rozumie sens dłuższego tekstu pisanego zawierającego opracowany materiał językowy. Potrafi czytać teksty z podręcznika w celu uzyskania informacji. Odpowiada na pytania do tekstu.

Pisanie

Uczeń potrafi napisać kilka zdań o sobie i na tematy zainspirowane tekstami kultury. Potrafi napisać poprawnie odpowiedzi do podanych pytań. Zna i stosuje w praktyce poznane formy wypowiedzi pisemnej. Uczeń jest w stanie zapisać tekst nie popełniając błędów w pisowni. Pisze poprawnie pod względem ortograficznym z pamięci i ze słuchu.

Słownictwo

Uczeń zna słownictwo wykraczające poza podstawy programowe i potrafi używać tego zasobu leksykalnego przy komunikowaniu się w poznanych sytuacjach. Stosuje poprawnie wyrażenia idiomatyczne. Zna i stosuje zasady fonetyki.

Wiedza o języku

Uczeń zna materiał gramatyczny objęty programem nauczania w stopniu bardzo dobrym. Potrafi posługiwać się poznanymi strukturami gramatycznymi w znanych mu sytuacjach praktycznych.

Kształcenie literackie i kulturowe

Uczeń zna treść opracowanych utworów, udziela odpowiedzi na pytania dotyczące treści.

Dokonyuje analizy, wyodrębnia części składowe, dokonuje oceny. Wygłasza z pamięci fragmenty poezji lub prozy, dokonuje próby interpretacji zachowując poprawny akcent logiczny i zdaniowy.

V. 2. 5. Poziom wykraczający

Mówienie

Uczeń wykracza poza materiał podstawy programowej dotyczący mówienia. Potrafi udzielić wyczerpujących odpowiedzi na zadane pytania. Potrafi swobodnie komunikować się w znanych oraz nowych sytuacjach. Uczeń jest w stanie opisać przedmioty i ludzi używając materiału leksykalnego nie uwzględnionego w materiale nauczania. Potrafi samodzielnie udzielić odpowiedzi na różne pytania dotyczące sytuacji życiowych, wyrażać własne opinie na interesujące go tematy, argumentować, przytaczać przykłady. Wypowiedzi ucznia charakteryzują się poprawnością językową.

Słuchanie ze zrozumieniem

Uczeń bez trudu rozumie dłuższe teksty związane z jego zainteresowaniami. Rozumie ogólny sens oraz szczegóły z autentycznego dialogu wysłuchanego w sytuacji praktycznej, radiu lub telewizji. Potrafi wybrać z niego wskazane informacje. Potrafi samodzielnie odpowiedzieć na pytania do tekstu.

Czytanie

Uczeń potrafi samodzielnie i płynnie czytać z uwzględnieniem poprawnej wymowy, akcentu i intonacji. Rozumie sens dłuższego autentycznego tekstu pisanego. Potrafi czytać w celu uzyskania informacji. Samodzielnie dobiera lektury.

Pisanie

Uczeń potrafi napisać dłuższą wypowiedź o sobie, o otaczającym świecie i na temat tekstów kultury. Potrafi napisać poprawnie krótkie i dłuższe wypowiedzi pisemne typu: opis, opowiadanie, streszczenie, plan, instrukcja, notatka itd. Uczeń jest w stanie zapisać tekst nie popełniając błędów w pisowni.

Słownictwo

Uczeń zna słownictwo znacznie wykraczające poza opracowany materiał programowy i potrafi bez trudu swobodnie używać tego zasobu leksykalnego przy komunikowaniu się w nowych sytuacjach zachowując poprawność fonetyczną.

Wiedza o języku

Uczeń zna materiał gramatyczny objęty programem nauczania w stopniu bardzo dobrym. Dodatkowo potrafi posługiwać się wiedzą z zakresu gramatyki wykraczającą poza normy programowe.

Kształcenie literackie i kulturowe

Uczeń zna treść opracowanych utworów, udziela odpowiedzi na pytania dotyczące treści.

Dokonyuje analizy, wyodrębnia części składowe, dokonuje oceny. Wygłasza z pamięci fragmenty poezji lub prozy, interpretuje je zachowując poprawny akcent logiczny i zdaniowy.

Samodzielnie dobiera lektury i poszukuje informacji na interesujące go tematy.

VI. OPIS ZAŁOŻONYCH OSIAGNIĘĆ UCZNIĄ

Po klasie szóstej uczeń wykazuje się następującymi umiejętnościami:

- Odczytuje różne teksty kultury: teksty literackie, w tym: baśnie, legendy, mity, opowiadania, utwory poetyckie i prozatorskie z niemieckojęzycznej klasyki dziecięcej i młodzieżowej, teksty użytkowe, w tym: telegram, zaproszenie, zawiadomienie, instrukcję, przepis, ogłoszenie, kartkę pocztową, list prywatny i oficjalny, tabelę, notatkę, proste teksty podręcznikowe, a także publicystyczne i popularnonaukowe, w tym: audycję telewizyjną, artykuł prasowy, przedstawienia teatralne i filmy, przekazy ikoniczne, w tym: komiksy.
- Rozpoznaje ich cechy charakterystyczne, dostrzega znaczenia dosłowne i odkrywa sensory przenośne czytanych tekstów.
- Określa funkcje elementów charakterystycznych dla danego tekstu.
- Rozumie pojęcia: fikcja literacka, świat przedstawiony, nadawca, odbiorca, podmiot mówiący, narracja, przenośnia, rytm.
- Stosuje ze zrozumieniem pojęcia: bohater, wątek, akcja, autor, narrator, epitet, porównanie, wyraz dźwiękonaśladowczy, rym, zwrotka, refren, baśń, legenda, opowiadanie, powieść, proza, poezja; oraz podstawowymi terminami związanymi z przekazami ikonicznymi, filmem i teatrem.
- Rozumie znaczenia podstawowych symboli występujących w instrukcjach i w opisach.
- Píše na podany temat posługując się następującymi formami wypowiedzi: opowiadanie, opis, sprawozdanie, notatka, kartka pocztowa, list prywatny i oficjalny, zaproszenie, ogłoszenie, przepis.
- Formułuje wypowiedzi pisemne ze świadomością intencji: pyta i odpowiada, potwierdza i zaprzecza, poleca i prosi, zachęca i zniechęca, zaprasza, przeprasza, odmawia.
- Redaguje tekst poprawny kompozycyjnie świadomie stosując środki językowe i przestrzegając poznanych norm gramatycznych, ortograficznych i interpunkcyjnych.
- Dbą o układ graficzny, czytelność i estetykę zapisu, dostosowuje zapis do formy wypowiedzi, pisze czytelnie.
- Wyraża własne opinie i próbuje je uzasadnić wyjaśniając swoje stanowisko, używa odpowiednich argumentów w zakresie opracowanej tematyki i słownictwa.
- Korzysta z różnych źródeł informacji, posługuje się nimi, samodzielnie poszukuje informacji na interesujące go tematy, korzysta z encyklopedii i słowników.
- Wypowiada się w formie monologów i dialogów w zakresie poznanego słownictwa dotyczącego sytuacji z życia codziennego oraz tekstów kultury.
- Wypowiada i argumentuje własne zdanie, ocenia i dokonuje wyborów.

VII. Podręczniki i materiały pomocnicze proponowane do realizacji materiału

Seria podręczników „ich und du”, Wydawnictwo Szkolne PWN
Seria podręczników „Mach mit”, Wydawnictwo Szkolne PWN
Inne podręczniki do nauczania języka niemieckiego na poziomie szkoły podstawowej przygotowujące do opanowania języka na poziomie A2, zatwierdzone do użytku szkolnego
„Bausteine Lesebuch 2”, Siegfried Buck, Verlag Moritz Diesterweg
„Der, die, das neu” Materiały do Lernstationen”, Wydawnictwo Szkolne PWN
„Der, die, das neu das Grammatik”, Wydawnictwo Szkolne PWN
„Der, die, das gry i zabawy językowe dla klas IV-VI, Angela Bajorek, PWN
„Der kleine Ritter Trenk”, Boie Kirsten
„Die erste Polka” – fragmenty, Horst Bienek
„Gedichte”, Joseph von Eichendorff
„Grüffelo”, Axel Scheffler, Julia Donaldson
„Heidi”, Johanna Spyri
„Herr Bello”, Maar Paul
Janosch, „Ich mach dich gesund, sagte der Bär”
Janosch, „Oh, wie schön ist Panama”
Janosch, „Der kleine Tiger braucht ein Fahrrad”
Janosch, „Tigerschweinchen”
„Lollipop Lesebuch 2”, Elvira Armbröster-Groh, Cornelsen Verlag
„Märchen”, Bracia Grimm
„Planet” Deutsch für Jugendliche”, DVD - film, Hueber
„Rico, Oskar und Tieferschatten”, Steinhöfel Andreas
„Rund um das Jahr” Materiały dodatkowe do nauki języka niemieckiego dla szkoły podstawowej i gimnazjum, Wydawnictwo LektorKlett
„Schritt für Schritt ins Grammatikland. Übungsgrammatik für Kinder und Jugendliche”, Hueber Verlag
„Sprawdziany 4-6. Język niemiecki”, Krystyna Andruszkiewicz, WSiP
„Testen am besten”, Magdalena Ptak
„Wir ... live” kasetka wideo, Wydawnictwo LektorKlett

Przydatne linki:

<http://www.youtube.com/watch?v=f2cxfngNyPM&feature=related>
<http://www.youtube.com/watch?feature=endscreen&NR=1&v=i4cG2mhWmrc>
<http://www.youtube.com/watch?v=qg-PEqskXVU&feature=related>
<http://www.youtube.com/watch?v=1Hu5KZcvccE>
<http://www.youtube.com/watch?v=PINLr6Ay8Zc&feature=related>
<http://www.youtube.com/watch?v=raM2tvMtXXM>
www.kinderkino.de

LITERATURA

Ustawa o Systemie Oświaty z dn.7 września 1991 (Dz. U. z 2004, Nr 256, poz. 2572) z późniejszymi zmianami

Dz. U. z 11 kwietnia 2012, poz. 393

Dz. U. z 2009 r., Nr 89, poz. 730

Dz. U., z 2007r.,Nr 214, poz. 1579

Dz. U., z dn. 15 stycznia 2009, Nr 4 poz.17

Dz. U. Nr 83 poz. 562, Nr 130, poz. 906 Ostatnia zmiana: Dz. U. z 2008 r. Nr 3, poz. 9,

Komorowska, H., Sukces i niepowodzenie w nauce języka obcego, Warszawa 1978.

Komorowska, H., (red.), Ćwiczenia komunikacyjne w nauce języka obcego, Warszawa 1988.

Komorowska, H., Podstawy metodyki nauczania języków obcych, Warszawa 1993.

Materska, M., Tyszka, T. (red.), Psychologia i poznanie, Warszawa 1992.

Neuner G., Hunfeld H., Methoden des fremdsprachlichen Deutschunterrichts, 1993.

Nowacki, T., O metodzie projektów, Warszawa 1995

Pankowska, K., Edukacja przez dramę. WS i P Warszawa 1997.

Przetacznik-Gierowska, M., Włodarski, Z., Psychologia wychowawcza tom 1 i 2, Warszawa 1994.

Siek-Piskozub, T. Gry i zabawy w nauczaniu języków obcych, Warszawa 1994.

Stawa, M., Podejście komunikacyjne do nauczania języków obcych. Od teorii do praktyki, Warszawa 1991.

Tacher, B., Praca małych grup na lekcji, Koszalin 1997.

Tomaszewski, T., Główne idee współczesnej psychologii, Warszawa 1984.

Neuner, G., Methoden des fremdsprachlichen Deutschunterrichts, Berlin- Wien 1993.

A N E K S

Der erste Schultag nach den Ferien

Nina packt ihre .
 Zuerst legt sie ein , und
 einen hinein, dann eine mit und ,
 einen und einen .
 Zuletzt kommen noch ein , eine und ein dazu.
 Nina schließt die . Sie sagt und geht los.
 Unterwegs fällt ihr ein: Oje, ich habe meine ,
 meinen und meinen auf dem vergessen.

Elvira Armbröster-Groh

Klassenspiegel

Billi, Gilli, Dilli, FILLI
 schwatzen immerzu mit **Gilli**.

Hilli, Jilli, Killi, Lilli
 schreiben meistens ab bei **MILLI**.

Nilli, Pilli, Quilli, Rilli
 ärgern in der Pause **Silli**.

Tilli, Villi, Willi, Zilli
 sitzen stets mucksmäuschenstill.

Gottfried Herold

Sieben Kinder sind entschuldigt. Welche, kannst du selber finden.

Mein Ferien-

A B C

- A**benteuer erleben
- b**aden, **B**urgen bauen
- am **C**omputer spielen
- D**-Zug fahren
- E**rdbeereis essen
- F**ernsehen gucken
- g**rillen
- H**öhlen bauen
- I**nliner fahren üben
- J**o-Jo spielen
- K**inofilme gucken
- l**achen
- M**alen
- N**achwanderung planen
- O**ma und **O**pa besuchen
- P**ost schreiben
- U**rlaub machen
- T**retboot fahren
- S**achen suchen
- Q**uatsch machen
- V**ögel beobachten
- im **W**asser plantschen
- X**ylophon spielen
- R**ad fahren
- Y**oga üben
- in den **Z**oo gehen

Die Herbergssuche

Erzähler Fünf Türen waren in der Nacht
in Bethlehem fest zugemacht.
Maria und Josef stapfen heran
und klopfen an der ersten an.

Josef Ihr lieben Leute, lasst uns ein!

1. Wirt Nein, nein,
ich lass euch nicht herein!
Bei uns ist kein Bett frei mehr heut,
drum geht nur fort, ihr Wanderleut.

Erzähler Der Josef nun, der arme Mann,
klopft an der zweiten Türe an.

2. Wirt Hier schläft schon alles,
Mensch und Tier,
nein, nein, ich öffne nicht die Tür.

Erzähler Der Josef nun, der arme Mann,
klopft an der dritten Türe an.

3. Wirt Nein, nein, ihr tut uns wirklich Leid,
mein Haus ist voll, es geht nicht heut.

Erzähler Der Josef nun, der arme Mann,
klopft an der vierten Türe an.

4. Wirtin Wer kommt so spät noch an mein Haus?
Sind's Diebe, werf ich sie hinaus.

4. Wirt Ihr habt kein Geld, o wär't ihr reich,
dann hätt ich einen Platz für euch.
Nein, nein, das könnt ihr mir nicht verdenken,
ich kann doch nicht alles den Armen schenken!

Erzähler Der Josef nun, der arme Mann,
klopft an der letzten Türe an.

5. Wirt Guten Abend, wo kommt ihr her so spät?
So kalt der scharfe Wüstenwind weht.

Josef O macht uns bitte auf das Tor,
wir Armen stehn so müd davor.

Marla Der Weg war weit, der Weg war schwer,
die Füße tragen mich nicht mehr.

Josef Wir kommen her aus fremdem Land,
wir zogen durch den Wüstensand.
Wir brauchen Schutz vor Nacht und Wind,
seht – für die Frau und für das Kind.

5. Wirtin Ach, leider ist übervoll mein Haus,
ich zeig euch den Weg zum Stall hinaus.
Dort seid ihr geschützt vor Regen und Wind,
dort haben es warm die Frau und das Kind.
Der Ochse und Esel stehn auch dabei,
es gibt genug Stroh und weiches Heu.
Ich geb euch noch Decken und Felle mit,
nun folget mir mit eiligem Schritt.

Barbara Cratzius

Die Heiligen Drei Könige

Die Heiligen Drei Könige aus Morgenland
sie frugen in jedem Städtchen:

„Wo geht der Weg nach Bethlehem,
ihr lieben Buben und Mädchen?“

Die Jungen und Alten, sie wussten es nicht,
die Könige zogen weiter.

Sie folgten einem goldenen Stern,
der leuchtete lieblich und heiter.

Der Stern blieb stehn über Josephs Haus,
da sind sie hineingegangen.

Das Öchslein brüllte, das Kindlein schrie,
die Heiligen Drei Könige sangen.

Heinrich Heine

Unsere Weihnachtskrippe

Dies ist die Krippe und das ist das Kind.
Hier steht der Esel und da steht das Rind.
Maria ist fröhlich, man sieht es ihr an.
Und der mit dem Bart, das ist Joseph, ihr Mann.

Und dort kommen Hirten mit Mantel und Hut,
auch Hunde und Schafe erkennen wir gut.
Der Stall ist mit richtigem Stroh überdacht.
Und alles zusammen hat Vater gemacht.

Das Moos und die Zweige hat Mutter gepflückt.
Sie hat auch das Heu in die Krippe gedrückt.
Ich selbst hab den Stern mit dem Goldschweif geklebt
und den Engel, der oben am Tannenzweig schwebt.

Mathilde Sibbers

Vor dem Kaufhaus

Vor dem Kaufhaus hat Mario die Frage gestellt:
„Wie kommen die Engel in unsere Welt?“

Ein junger Mann hat mit der Schulter gezuckt,
seine Freundin hat verlegen in den Himmel geguckt.

Eine Frau hat lange Zeit nachgedacht.
Ein alter Mann hat Mario ausgelacht.

Ein Witzbold wies auf den Zeitungsstand hin:
„Kauf dir ein Blatt! Da steht's vielleicht drin!“

Eine Antwort klang ernsthaft, ein einziges Mal:
„Sie kommen, glaub ich, wie ein Sonnenstrahl.“

Erhard Domay

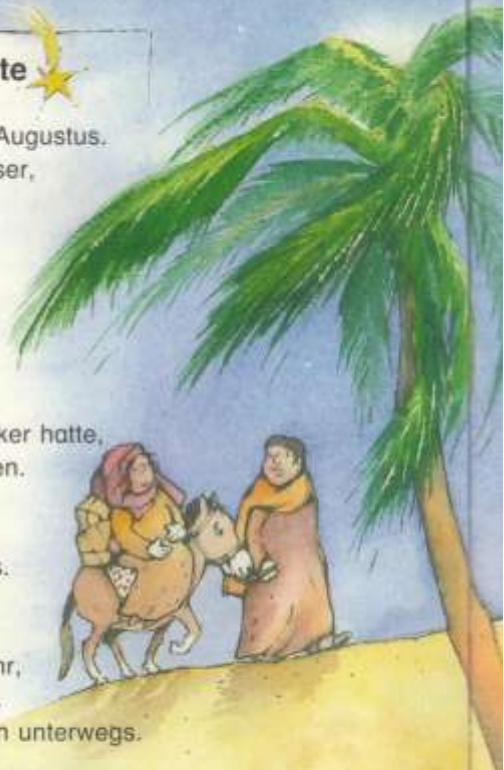

Weihnachtsgeschichte

In Rom regierte der Kaiser Augustus.
Eines Tages befahl der Kaiser,
dass alle Menschen
an den Ort gehen sollten,
5 in dem sie geboren waren.
Er wollte das Volk zählen
und die Felder und Häuser
aufschreiben lassen.
Denn es sollte jeder,
10 der ein Haus oder einen Acker hatte,
dem Kaiser dafür Geld geben.

Maria und Joseph
waren viele Tage unterwegs.
Als sie nun endlich
15 nach Bethlehem kamen,
fanden sie kein Zimmer mehr,
in dem sie wohnen konnten.
Es waren zu viele Menschen unterwegs.
So mussten sie
20 in einem Stall übernachten.

Hier in diesem Stall
wurde Jesus geboren.
Aber Maria
hatte nicht einmal
25 ein richtiges Bett.
Sie nahm das Kind,
wickelte es in Windeln
und legte es in eine Krippe.

Im Stall zu Bethlehem

Im Weihnachtsstall zu Bethlehem,
da war es schrecklich unbequem.
Der Wind blies rau und eisigkalt
durch jeden Tür- und Bretterspalt.
Maria, Josef und das Kind,
die zitterten im Winterwind.
Fünf Schafe kamen von dem Feld
und haben sich dazugestellt.
Schnell rückten alle dicht an dicht,
so fühlte man die Kälte nicht

KNISTER

Das Kind in der Krippe

„Muh“,
brummt der Ochse in Bethlehem's Stall.
„Ih ah“,
haucht der Esel ganz ohne Krawall.
„Ich freu mich“,
flüstert Josef, der gute Mann.
„Ich auch“,
sagt Maria, so leise sie kann.

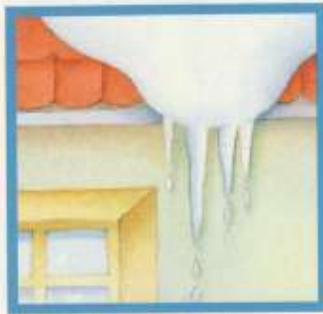
Da beginnt das Kind in der Krippe zu schrei'n:
„Wer sich freut, dass ich lebe,
darf lauter sein!“

KNISTER

Der Osterhase hat ...

Wenn nach dem Winter die Eiszapfen vom Dach tropfen,
wacht der Osterhase auf.

Wenn im Frühling die Schneeglöckchen klingeln, steht er auf.

Wenn die Palmkätzchen miauen, holt er sich die Eier.

... die feinsten Ohren der Welt

Wenn der Karneval vorbei ist, fängt er mit dem Malen an.

Wenn er jemand flüstern hört: „Wann kommt der Osterhase?“, dann macht er sich auf den Weg.

Und wenn die Osterglocken läuten, dann ruft er: „Juhu! Geschafft!“

Die heilige Woche

Weil Ostern das größte Fest der Christen ist, ist die Vorbereitungszeit besonders lang. Die Fastenzeit beginnt am Aschermittwoch und endet vierzig Tage später am Karsamstag. Die letzte Woche vor Ostern nennen wir die Karwoche oder die heilige Woche. Sie beginnt mit dem Palmsonntag. Wir erinnern uns an den feierlichen Einzug Jesu in Jerusalem und feiern den Tag mit einer Palmprozession. Am Gründonnerstag gedenken wir des letzten Abendmahls, das Jesus mit seinen Jüngern gefeiert hat. Nach dem Gloria schweigen Glocken und Orgel bis in die Osternacht. Manche Leute sagen: "Die Glocken fliegen nach Rom!" Der Karfreitag ist der Todestag Jesu. Karsamstag ist der Ruhetag zwischen Tod und Auferstehung.

6

An diesem Tag endet die Karwoche. An Ostern feiern wir die Auferstehung Jesu Christi. Wir freuen uns über Jesus Christus, das Licht der Welt, der von den Toten auferstanden ist und in unserer Mitte anwesend ist.

7

Ostern in Bildern

Osterhase

Der Hase ist ein Sinnbild der Auferstehung geworden. Die Leute dachten früher: Der Hase schläft nicht, weil er keine Augenlider hat. Ein Zeichen für Christus, der im Tod nicht entschläft.

Osterei

Das Ei gilt als Sinnbild des Lebens, weil aus seiner harten Schale neues Leben hervorgeht. Das Osterei ist deshalb ein Zeichen für Jesus Christus, der aus dem Grab zu neuem Leben ersteht.

14

Osterlamm

Die Menschen sehen im Lamm ein Sinnbild der Sanftmut. In der Bibel wird Jesus öfter mit einem Lamm verglichen. Das Lamm Gottes hat sein Leben für uns hingegeben. Gott hat uns dadurch zu neuem Leben erlöst.

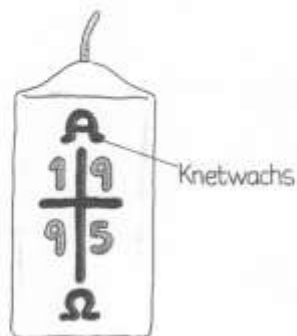
Osterfeuer

Das Osterfeuer ist wie die Osterkerze Zeichen für das Licht. Christus kommt aus dem Dunkel des Grabes und lebt. Er kommt wie das Licht in die Dunkelheit und besiegt sie. In vielen Gemeinden wird ein Osterfeuer angezündet.

15

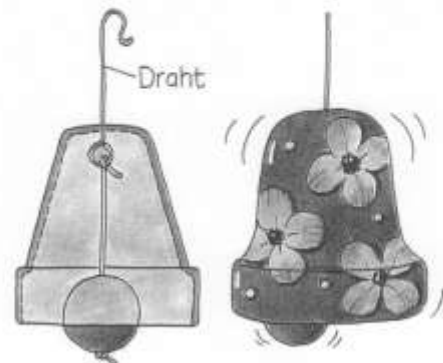
Osterkerzen

In der Osternacht könnt ihr eure Kerze zum ersten Mal anzünden. Eine selbstgemachte, geweihte Osterkerze ist übrigens auch ein hübsches Geschenk für Taufpaten, Eltern oder Freunde.

16

Osterglocke

Wir brauchen: Einen Blumentopf aus Ton, eine dicke Holzperle, Faden, Draht, Plakafarbe und Lack. Den Topf bemalen wir mit einem schönen Muster und lackieren ihn.

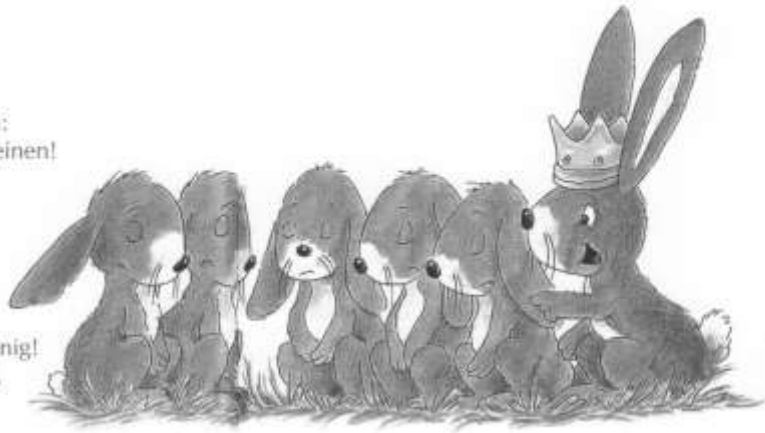
17

Der erste Ostertag

Fünf Hasen, die saßen
Beisammen dicht,
Es machte einjeder
Ein traurig Gesicht.

Sie jammern und weinen:
Die Sonn' will nicht scheinen!
Bei so vielem Regen,
Wie kann man da legen
Den Kindern das Ei?
Oh weih, o weih!

Da sagt der König:
So schweigt doch ein wenig!
Laßt Weinen und Sorgen,
Wir legen sie morgen!

Heinrich Hoffmann

S mmer

Weißt du, wie der Sommer riecht?

Nach Birnen und nach Nelken,
nach Äpfeln und Vergissmeinnicht,
die in der Sonne welken,
nach heißem Sand und kühlem See
und nassen Badehosen,
nach Wasserball und Sonnenkrem,
nach Straßenstaub und Rosen.

Weißt du, wie der Sommer schmeckt?

Nach gelben Aprikosen
und Walderdbeeren, halb versteckt
zwischen Gras und Moosen,
nach Himbeereis, Vanilleeis
und Eis aus Schokolade,
nach Sauerklee vom Wiesenrand
und Brauselimonade.

Weißt du, wie der Sommer klingt?

Nach einer Flötenweise,
die durch die Mittagsstille dringt,
ein Vogel zwitschert leise,
dumpf fällt ein Apfel in das Gras,
ein Wind rauscht in den Bäumen,
ein Kind lacht hell, dann schweigt
es schnell und möchte lieber träumen.

Ilse Kleberger

Der erste Schritt

Sabine mag den Stefan sehr.
 Sie schaut hin,
 er schaut nicht her.

Seit einer Woche geht das schon,
 da greift sie
 zum Telefon.

Sabine ruft den Stefan an.
 Das hat sie
 noch nie getan.

Sie denkt bei sich: So sieht er nicht,
 wie ich rot bin
 im Gesicht.

Doch dabei sieht sie sein Gesicht,
 das auch so rot ist,
 leider nicht.

Manfred Mai

Janosch

*Ich mach dich gesund,
sagte der Bär*

*Die Geschichte,
wie der kleine Tiger
einmal krank war*

Diogenes

Einmal kam der kleine Tiger
 aus dem Wald gehumpelt,
 konnte nicht mehr gehen,
 nicht mehr stehen und fiel um.
 Legte sich unterwegs,
 mitten auf der Wiese,
 einfach auf die Erde.

© Dorothea...

All Rights Reserved
 Published by
 Dorothea...

Sofort kam der kleine Bär
gelaufen und rief:

»Was ist Tiger, bist du krank?«

»Oh ja, ich bin so krank«,
rief der kleine Tiger, »ich kann
fast nichts mehr bewegen.«

»Halb so schlimm«, sagte der
kleine Bär, »*ich mach dich
gesund.*«

Der kleine Tiger hatte keine
Pilze gesammelt, hatte dem
kleinen Bären keinen Brief von
unterwegs geschrieben und hat
nicht einmal die Tiger-Ente
gezogen.

»Wo tut es dir ungefähr weh?«
fragte der kleine Bär, »zeig mal!«

»Hier«, sagte der kleine Tiger
und zeigte zuerst auf die Pfote.

»Und dann hier die andere Pfote.
An den Beinen auch, und vorn
und hinten und rechts und links
und oben und unten.«

»Überall?« fragte der kleine Bär,
»dann muß ich dich tragen.«

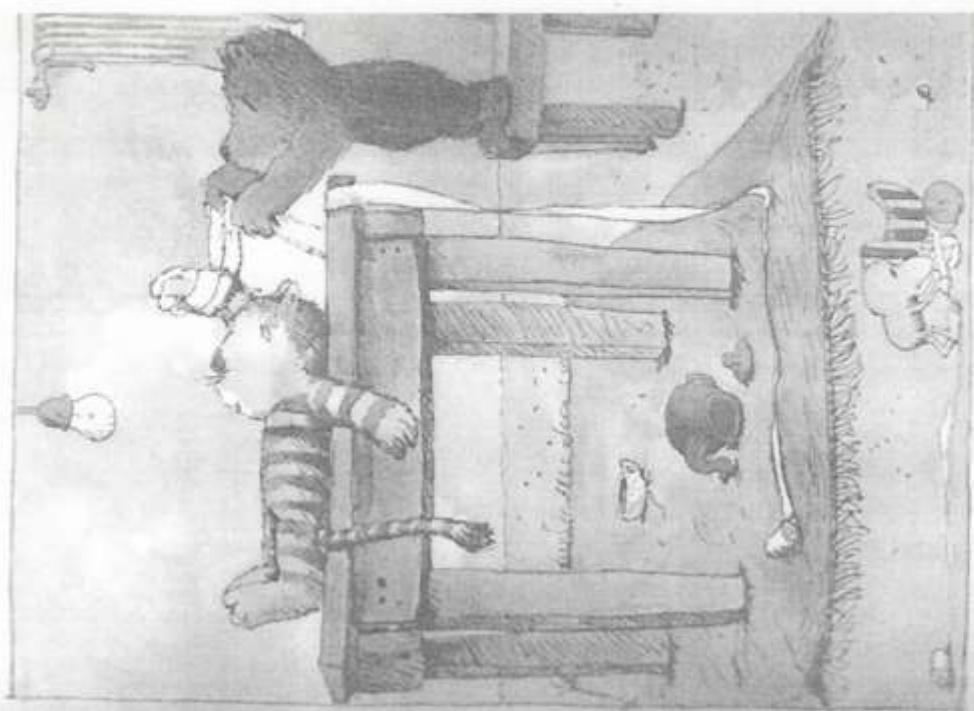
Und er trug ihn nach Haus.

»Du mußt mich aber verbinden«,
rief der kleine Tiger.

»Jawohl, ganz klar«, sagte der
kleine Bär, und zu Haus

legte er den kleinen Tiger auf den Tisch wie beim richtigen Arzt.
«Erst die Pfote», sagte der kleine Tiger, und der kleine Bär verband ihm zuerst die Pfote. Die eine Pfote. Dann die andere.
«Jetzt die Beine», sagte der kleine Tiger. Und der kleine Bär verband ihm die Beine.
«Wo noch?»
«Den Rücken», sagte der kleine Tiger. Aber wenn man den Rücken verbindet, verbindet man auch die Brust. Also verband der kleine Bär den Rücken und die Brust ganz rundherum. Und weil die Bünde noch nicht zu Ende war, verband er den ganzen kleinen Tiger von oben bis unten.
«Den Kopf nicht», sagte der kleine

Tiger, «denn vielleicht muß ich etwas husten.»

Als der kleine Tiger verbunden war, ging es ihm schon ein wenig besser. Aber dann ging es ihm wieder ein wenig schlechter, denn er hatte Hunger.

«Ich koch dir etwas Dolles», sagte der kleine Bär, «sag mir doch mal deine Leibspeise!»

«Springförelle mit Mandelkernsoße, Kartoffelchen und Semmelbröseln.»

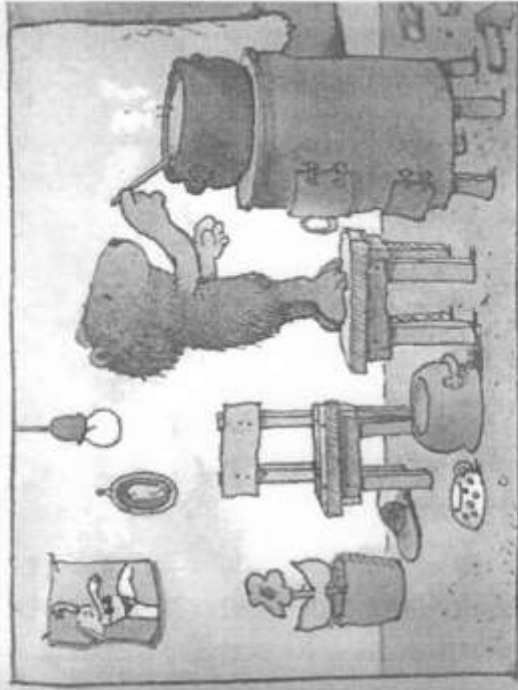
«Haben wir nicht», sagte der kleine Bär, «sag etwas anderes.»

«Eiernudeln mit Mandelkernsoße und Semmelbröseln», sagte der kleine Tiger.

«Haben wir auch nicht», sagte der kleine Bär, «sag noch etwas anderes.»

«Semmelbrösel», sagte der kleine Tiger, aber die hatten sie auch nicht.

«Sag doch mal: *Bouillon!*» sagte der kleine Bär.

»Ja, *Bouillon!*«, rief der kleine Tiger, «das wollte ich haargenau sagen.»

»Und kleine Himbeeren aus dem Garten als Nachspeise«, sagte der kleine Bär.

Und dann kochte er für den kleinen Tiger eine fabelhafte *Bouillon* mit Kartoffeln und Mohrrüben aus dem Garten. Etwas Petersilie dazu, und

oben schwammen ein paar Fettingeln,
und als der kleine Tiger gespeist
hatte, ging es ihm schon wieder
ein wenig besser.

Aber dann ging es ihm wieder
ein wenig schlechter, denn er wollte
gemütlich schlafen.

„Im Bett“, sagte der kleine Bär,

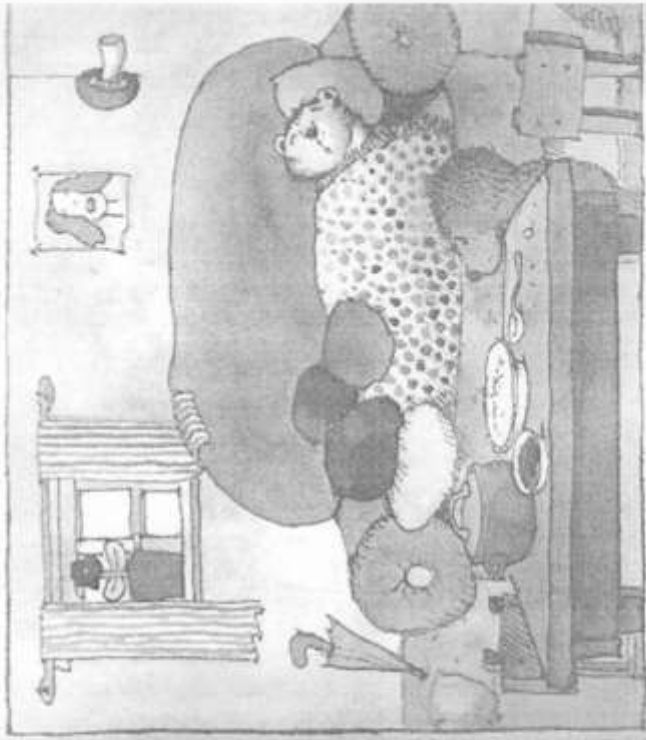
„Auf dem guten Sofa mit den weichen
Kissen“, sagte der kleine Tiger,
„aber oben zugedeckt mit der
Leopardendecke.“

Da legte der kleine Bär den kleinen
Tiger auf das schöne gemütliche
Sofa mit den weichen Kissen und deckte
ihn mit der Leopardendecke zu.

Und der kleine Tiger schlief
ein Weilchen.

Als er aufwachte, ging es ihm schon
wieder ein wenig besser.

Aber dann ging es ihm wieder ein
wenig schlechter, denn er wünschte
sich Besuch.

Der kleine Bär ging in den Garten und
telefonierte durch das Gartenschlauch-
telefon unterirdisch über die
Maulwurfsgangzentrale mit der
Tante Gans.

Źródła, z których zaczerpnięto zamieszczone w aneksie materiały:

„Bausteine Lesebuch 2“, Siegfried Buck, Verlag Moritz Diesterweg:
str. 37,38, 39, 46

„Lollipop Lesebuch 2“, Elvira Armbröster-Groh, Cornelsen Verlag:
str. 33, 34, 35, 36, 40, 41, 45

„Mein allererstes Osterbuch“, Marilis Lunkenbein, Pattloch Verlag,
Augsburg, 1996: str.42, 43, 44

Janosch, „Ich mach dich gesund, sagte der Bär“ – fragment: str. 47-52